

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ
กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case
Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of
Teacher College Students

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ
กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case
Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of
Teacher College Students

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
ผู้ดำเนินการวิจัย	ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์
หน่วยงาน	คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปี พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 1 มี 2 ห้อง จำนวน 45 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ 2) บทเรียนออนไลน์ 3) แบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. คะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.67) เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.40) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.72) และ ด้านตัวอักษร สีและภาพ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65)

Research Title Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of Teacher College Students

Researcher Darunnapa Nachairit

Organization The Faculty of Education RajabhatMaharakham University

Year 2019

ABSTRACT

This research aim to; 1) To compare the solving-problem skill score before and after studying on online lesson of case study approach for the teacher college student of RajabhatMaharakham University. 2) To study the satisfaction of the teacher college students of RajabhatMaharakham University who study the online lesson of case study approach to enhance solving-problem skill. The population of the study is 45 of the first year primary teacher college student of RajabhatMaharakham University. Sample of the research is 23 of 45 primary teacher college student sampling by Sample Random Sampling. The research instrument are; 1) Online learning plan 2) Online lesson 3) Solving –problem skill online test and 4) The satisfaction questionnaire. The study is statistic calculated by percentage, mean, and standard deviation. The result of the study are;

1. The Score of solving-problem skill of the sample after online lesson is higher than before the online lesson statistic significantly at .01.

2. The satisfaction of the teacher college student for online lesson is at $\bar{X} = 4.42$, S.D. =0.67. For the issues which are sorted from ascending order are learning activity $\bar{X} = 4.54$, S.D. =0.40, instructor $\bar{X} = 4.38$, S.D. =0.72, and letter, color and picture $\bar{X} = 4.33$, S.D. =0.65

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ “ให้ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม” ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและขอขอบคุณ คณาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์

2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ข้อจำกัด	5
สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์.....	8
ความหมายของบทเรียนออนไลน์.....	8
ส่วนประกอบของบทเรียนออนไลน์.....	8
การออกแบบบทเรียนออนไลน์.....	9
รูปแบบการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา.....	11
ความหมายการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	11
การเขียนกรณีศึกษา.....	2
ประเภทของกรณีศึกษา.....	1
ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา.....	3
ข้อดีของกรณีศึกษา.....	15
ข้อจำกัดของกรณีศึกษา.....	17
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหา.....	18
ความหมายของการคิดแก้ปัญหา.....	19
องค์ประกอบของการคิดแก้ปัญหา.....	19

กระบวนการคิดแก้ปัญหา.....	20
บทบาทของผู้สอนในการส่งเสริมการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา	22
การจัดการเรียนรู้กับการคิดแก้ปัญหา.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
เครื่องมือในการวิจัย.....	29
การสร้างเครื่องมือการวิจัย	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	42
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	46
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	46
บรรณานุกรม.....	47
บรรณานุกรมภาษาไทย.....	47
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ.....	49
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก.....	52

ภาคผนวก ข.....	หน้า 54
ประวัติผู้วิจัย.....	69

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียน.....	39
4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์.....	39

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังไม่ใช่การเรียนรู้ที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้น ครูเพื่อศิษย์จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุดทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) นี้คือ ทักษะพื้นฐานที่มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนเพราะโลกจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นเรื่อย ๆ และมีความซับซ้อนอ่อนไหวมากขึ้น คนที่อ่อนแอในทักษะ ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นคนที่ตามโลกไม่ทัน เป็นคนอ่อนแอชีวิตก็จะยากลำบาก (วิจารณ์ พานิช, 2554)

ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงแผนฯ 12 จะต้องเร่งรัดให้เศรษฐกิจสามารถขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี เพื่อให้ก้าวสู่การเป็นประเทศรายได้สูงได้ในปี 2569 ณ สิ้นแผนฯ 13 โดยการเร่งรัดการลงทุน การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ และการสร้างฐานการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพของเศรษฐกิจไทย รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยี การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กฎระเบียบและการบริหารจัดการ (ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564)

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2545 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา

ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2545)

งานวิจัยของพันซ์ศักดิ์ พลสารมย์ (2546) เรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา: การ พัฒนาระบบการเรียนรู้อันอยู่ในระดับปริญญาตรีจากการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันและแนวโน้มเกี่ยวกับการ เรียนรู้ของผู้เรียนได้รับผลกระทบจากปรัชญาในการจัดการศึกษาระดับโลกในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการพัฒนาการเรียนรู้อันจะพัฒนาโดยการเรียนรู้ทางไกล การเรียนแบบร่วมมือการเรียนรู้อันใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้อันแบบนำตนเองและการเรียนรู้อย่างมี ความสุขดังนั้นก็จะต้องมีกลวิธีการปฏิรูปการเรียนรู้อันโดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนของครูจาก การให้เป็นการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อันตามปรัชญาด้วยการใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ในชุมชนและ ศักยภาพที่สถาบันมีอยู่และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้อันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและกลยุทธ์ในการจัดการปฏิรูป การเรียนรู้อันจึงต้องดำเนินการทั้งด้านผู้เรียนผู้สอนด้านวิธีการเรียนการสอนด้านหลักสูตรด้านผู้บริหารด้าน สภาพแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการ

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้อัน การพัฒนาระบบการเรียนรู้อันในระดับปริญญาตรี เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญและการพัฒนาการเรียนรู้อันจะพัฒนาโดยการเรียนรู้ทางไกลการเรียนแบบร่วมมือการเรียนรู้อันใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์มีการจัดการปฏิรูปการเรียนรู้อันจึงต้องดำเนินการทั้งด้านผู้เรียนผู้สอนด้านวิธีการเรียนการสอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้อันในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาที่ผลิตและพัฒนา นักศึกษา วิชาชีพครู ผู้ซึ่งจะเป็นกำลังในการสร้างและพัฒนาชาติ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการ การเรียนรู้อันที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลความสนใจ และความต้องการในการเรียนรู้อันของผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาคนและพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิด แต่จากการเป็นอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่ศึกษาในสายวิชาชีพครูมากกว่า 10 ปี พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษา ลดลงจนถึงมีน้อยมากซึ่งสังเกตได้จากงานที่มอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติทั้งที่เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม เช่น เมื่อ เกิดปัญหาจากการปฏิบัติงาน นักศึกษาจะไม่คิดแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือหารือกันในกลุ่มและแก้ปัญหาไม่ ถูกต้อง แต่จะเก็บปัญหานั้นไว้ และรอพบอาจารย์ผู้สอนให้ช่วยแก้ปัญหา นั้น หรือไปขอความช่วยเหลือจาก อาจารย์ท่านอื่นที่ไม่ได้เป็นผู้สอนในรายวิชานั้น ถึงแม้ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาที่สามารถแก้ได้อย่างง่ายดายก็ ตาม ตัวอย่างปัญหาเช่น เมื่ออาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาไปทำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่กำลัง ศึกษา และนักศึกษาไม่สามารถหาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้จากในห้องสมุด นักศึกษาจะหยุดทำการสืบค้นทันที และรอพบผู้สอนเพื่อแจ้งว่าไม่มีหนังสือในห้องสมุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาไม่สามารถคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่นนี้ได้ หากไม่มีหนังสือในห้องสมุด ข้อมูลที่ต้องการสืบค้นนั้นอาจ สามารถหาได้จากแหล่งสืบค้นอื่น ๆ เช่น Internet วรรณกรรม ไซท์ใช้, และสอดคล้องกับ ตรีณภพ เพียรจัด (2551) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนด้วยกรณีศึกษาเป็นการเรียนที่เสนอเรื่องราวสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น หรือสร้างขึ้นจากครูผู้สอนเพื่อประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นเรียนรู้อันได้เร็ว ขึ้นดีขึ้นมีทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้นสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ซึ่งการเรียนเป็นไปในรูปแบบของการแสดงออกด้วยการบรรยายหรืออภิปรายกลุ่มย่อยๆ เน้นทักษะการทำงาน เป็นทีม

ซึ่งการจัดการเรียนด้วยกรณีศึกษา เป็นการเรียนรู้ด้วยการศึกษาคณะปัญหา ผู้เรียนจะได้รับการ นำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เป็นสถานการณ์จริง และผู้เรียนจะต้องดำเนินการแก้ปัญหา นั้น ซึ่งในการ แก้ปัญหาผู้เรียนจะเลือกจัดการกับหลักการต่าง ๆ การศึกษาเป็นรายกรณีเหมาะสมกับการเรียนรู้ เพื่อ แก้ปัญหาที่ไม่มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียวโดยเฉพาะปัญหานั้นต้องเป็นปัญหาที่ซับซ้อนมองได้หลายๆ มุมมอง การศึกษาเป็นรายกรณีสามารถพัฒนาทักษะการตัดสินใจได้ด้วยการพิจารณาหาทางแก้ปัญหาและ นำเสนอแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งต้องเป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นมาเพื่อให้ศึกษาและหาทางแก้ปัญหาโดยเฉพาะ และต้องมีการเขียนตอบ Smith and Ragan (1999, อ้างอิงใน วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2552: 83)

Ward (1998) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถนำเสนอปัญหาที่เป็นจริงจากสถานการณ์ตามเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจปัญหาจากกรณีศึกษาหาข้อมูลที่นำเชื่อถือได้สรุป อ้างอิงอย่างมีเหตุผลสามารถแก้ปัญหาจากข้อมูลในกรณีศึกษาและเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ สามารถนำกรณีศึกษามาเป็นกลวิธีการเรียนผ่านเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จากกระแสที่มาแรงทำให้หลายประเทศทั่วโลกต่างก้าว เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาร่วมพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศนี้ วันนี้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะบริการ WWW (World Wide Web) ได้ก้าวมาเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญใน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน การฝึกอบรม รวมถึงการถ่ายทอดวิชาความรู้ นับเป็นการเพิ่ม ช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยได้มีการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้เป็น เครื่องมือในการสร้างสื่อการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานพอสมควรโดยเริ่มต้นตั้งแต่การใช้คอมพิวเตอร์ เป็น เครื่องมือในการเรียนการสอน วิชาคอมพิวเตอร์ ต่อมาได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ที่เรียกว่า สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ CAI (Computer Aided Instruction) ปัจจุบันมีสถานศึกษาหลายแห่งได้หัน มาใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เรียกชื่อกันแตกต่างกันหลากหลาย เช่น WBI (Web Based Instruction) WBL (Web Based Learning) หรือ WBT (Web Based Training) เป็นต้น ที่เป็นการจัดระบบการเรียนการสอน เพื่อรับส่งข้อมูล เนื้อหาความรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและได้รับการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบ e-Learning (Electronic Learning) เป็นรูปแบบการ เรียนการสอนออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงเช่นเดียวกับอีกหลายประเทศ

การเรียนการสอนในรูปแบบ E-Learning มีความโดดเด่นที่เห็นได้ชัดเจน เช่น มีความยืดหยุ่น คือ ผู้สอนสามารถปรับปรุงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วตลอดเวลา และสร้างความสะดวกสบายแก่ผู้เรียนที่สามารถเรียน ได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ โดยเฉพาะในปัจจุบันสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่ายมากขึ้น และ ค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตลดลง อีกทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เพราะผู้เรียน สามารถเรียนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปสถานศึกษาหรือที่ทำงาน และที่สำคัญ สามารถประเมินผลได้ทันทีว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้หรือไม่คุณภาพของการเรียน

การสอนแบบ E-Learning นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างหลักสูตรหรือเนื้อหาที่ต้องเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน เข้าใจง่าย ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องไปคิดพึ่งพาผู้สอน ต้องให้ผู้เรียนได้อ่านและฝึกฝนตำราให้ครบตามแผนที่วางไว้ มีแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจที่ละขั้นตอน จนแน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจตามเนื้อหาจนครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักสูตร และหัวใจสำคัญที่สุดคือจะต้องมีการสื่อสาร 2 ทางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วยตัวเอง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการพัฒนาให้ผู้เรียนได้คิดเป็นแก้ปัญหาได้ควบคู่กับการใช้สื่อออนไลน์ที่ทันสมัยอยู่ตลอดโดยใช้กรณีศึกษาหรือสถานการณ์ปัญหาที่เป็นสถานการณ์จริง และใกล้เคียงกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ดำเนินการแก้ปัญหาและเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 1 มี 2 ห้อง จำนวน 45 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น

การเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

2. ตัวแปรตาม

2.2.1 การคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

2.2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย/(นิยามศัพท์เฉพาะ)

1. **การเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์** หมายถึง บทเรียนวิชา หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา ที่เสนอเนื้อหาผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งบทเรียนออนไลน์ประกอบด้วย ตัวอักษร ภาพ เสียง แบบฝึกหัด แหล่งสืบค้นข้อมูล ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือ ผู้เรียนและผู้สอน เนื้อหาในบทเรียนสามารถกลับมาดูย้อนหลังได้ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

2. **เทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา** หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆได้ โดยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำกรณีศึกษาขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกลุ่มและวินิจฉัยปัญหาขั้นที่ 3 ขั้นระบุความเป็นไปได้ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ผลออกมาชัดเจนขั้นที่ 5 ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. **การเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีเนื้อหาและสถานการณ์ต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาและแก้ปัญหาผ่านบทเรียนออนไลน์ผู้วิจัยใช้ **Google Classroom** ในการจัดกิจกรรม

4. **การคิดแก้ปัญหา** หมายถึง ความสามารถในการคิดของแต่ละบุคคลโดยใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา โดยมีการวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา สร้างแบบวัดเลือกตอบให้คะแนนแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เลือกใช้กระบวนการของเวียร์ (Weir, 1974) ในการสร้างแบบวัดการคิดแก้ปัญหาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชั้นได้แก่

ชั้นที่	1	ขั้นตั้งปัญหาหรือวิเคราะห์ประโยคที่เป็นปัญหา
ชั้นที่	2	ขั้นนิยามหาสาเหตุของปัญหา
ชั้นที่	3	ขั้นค้นหาแนวทางการแก้ปัญหา
ชั้นที่	4	ขั้นพิสูจน์คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ไข

5. **นักศึกษาครู** หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เรียนในรายวิชาหลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา จำนวน 23 คน

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงผลการใช้ บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาหรือผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆได้
2. เป็นแนวทางให้กับบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดกิจกรรมในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาที่จะนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป
3. เป็นข้อมูลให้แก่ผู้สนใจไปประกอบในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์
 - 1.1 ความหมายของบทเรียนออนไลน์
 - 1.2 ส่วนประกอบของบทเรียนออนไลน์
 - 1.3 การออกแบบบทเรียนออนไลน์
 - 1.4 รูปแบบการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
 - 2.1 ความหมายการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
 - 2.2 การเขียนกรณีศึกษา
 - 2.3 ประเภทของกรณีศึกษา
 - 2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา
 - 2.5 ข้อดีของกรณีศึกษา
 - 2.6 ข้อจำกัดของกรณีศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหา
 - 3.1 ความหมายของการคิดแก้ปัญหา
 - 3.2 องค์ประกอบของการคิดแก้ปัญหา
 - 3.3 กระบวนการคิดแก้ปัญหา
 - 3.4 บทบาทของผู้สอนในการส่งเสริมการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา
 - 3.5 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์

ความหมายของบทเรียนออนไลน์

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2543) บทเรียนออนไลน์ หมายถึง การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผนวกกับการรวมเอาเครื่องมือต่างๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาประกอบเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน เช่น E-mail, Web board, Chat room, เครื่องมือสืบค้น (Search engine) การประชุมทางไกล (Video conferencing) เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

เฉลิมพล ภูมิรินทร์ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีสภาพการเรียนรู้ต่างไปจากรูปแบบเดิม โดยอาศัยศักยภาพและความสามารถของอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีเทคโนโลยีสูงสุดในขณะนี้มาช่วยอำนวยความสะดวกและเป็นเครื่องมือ และแหล่งสนับสนุนการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายเชื่อมโยงเครือข่ายที่สามารถเรียนได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

สรุปได้ว่า บทเรียนออนไลน์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีสภาพการเรียนรู้ต่างไปจากรูปแบบเดิม โดยอาศัยศักยภาพและความสามารถของอินเทอร์เน็ตเช่น E-mail, Web board, Chat room, เครื่องมือสืบค้น (Search engine) การประชุมทางไกล (Video conferencing) เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

ส่วนประกอบของบทเรียนออนไลน์

ส่วนประกอบของบทเรียนออนไลน์ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีการใช้เว็บ และเว็บเบราว์เซอร์มาใช้ในระบบการเรียนการสอน เป็นดังต่อไปนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2544)

- 1) สื่อสำหรับนำเสนอ(Presentation media) ได้แก่
 - (1) ข้อความกราฟิกและภาพเคลื่อนไหว (Text, graphics and animation)
 - (2) วิดีทัศน์และเสียง (Video stream and sound)
- 2) การปฏิสัมพันธ์(Interactivity)
- 3) การจัดการฐานข้อมูล (Database management)
- 4) ส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน (Course support) ได้แก่
 - (1) กระดานสนทนา (Electronic board) เช่น BBS, Webboard
 - (2) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์(e-mail)
 - (3) การสนทนาผ่านเครือข่าย (Internet relay chat) เช่น ICQ, Chat room

ส่วนประกอบ 3 ส่วนแรก คือ สื่อสำหรับนำเสนอการปฏิสัมพันธ์และการจัดการฐานข้อมูลนั้น เป็นสื่อที่ใช้ในการนำเสนอโดยใช้หลักการของไฮเปอร์เท็กซ์ โดยเน้นการปฏิสัมพันธ์พร้อมทั้งมีระบบการ

จัดการฐานข้อมูลเพื่อใช้ควบคุมและจัดการบทเรียน อันได้แก่ ระบบการลงทะเบียน การตรวจเช็คข้อมูล ส่วนตัวของผู้เรียน และการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนในขณะที่ส่วนสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นส่วนที่อำนวยความสะดวกต่อกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้ดูแลบทเรียนหรือใช้ สนับสนุนกิจกรรมของบทเรียน เช่น การอภิปรายปัญหาพร้อมกันผ่านบอร์ดอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการซักถาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ โดยใช้ในรูปแบบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสาร

การออกแบบบทเรียนออนไลน์

การใช้บทเรียนออนไลน์จะมีความแตกต่างจากการใช้บทเรียนในลักษณะของสิ่งพิมพ์เช่นหนังสือ บัตร คำ แผ่นพับหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เนื่องด้วยเป็นบทเรียนที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีของคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการศึกษาและเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ผสมผสานกันดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ดังนั้นในส่วนของการ ออกแบบบทเรียนออนไลน์จึงจะต้องรวบรวมองค์ประกอบในการออกแบบหลายประการ ได้แก่ ลักษณะการ เรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ รูปแบบการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ ส่วนประกอบที่จำเป็นของ บทเรียนข้อดีและข้อจำกัดในการใช้บทเรียนออนไลน์จนกระทั่งถึงหลักการในการออกแบบบทเรียนออนไลน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์การเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์สามารถ กระทำได้ในหลายลักษณะ โดยในแต่ละสถาบันและแต่ละเนื้อหาของหลักสูตร จะมีวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่แตกต่างกันออกไปซึ่งในประเด็นนี้ตามแนวคิดของ Parson (1997) ได้แบ่งลักษณะของการเรียนการสอน ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเรียนการสอนแบบรายวิชาเดี่ยว (Stand - alone courses) เป็นรายวิชาที่มีเครื่องมือและ แหล่งที่เข้าไปถึงและเข้าหาได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างมากที่สุด ถ้าไม่มีการสื่อสารก็สามารถที่จะไป ผ่านระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารได้ (Computer mediated communication : CMC) ลักษณะของการเรียน การสอนแบบนี้มีลักษณะเป็นแบบวิद्याเขต มีนักศึกษาจำนวนมากที่เข้ามาใช้จริงแต่จะมีการส่งข้อมูลจาก รายวิชาทางไกล

2. การเรียนการสอนแบบสนับสนุนรายวิชา (Web supported courses) เป็นรายวิชาที่มีลักษณะ เป็นรูปธรรมที่มีการพบปะระหว่างครูกับนักเรียนและมีการกำหนดงานที่ให้ทำในบทเรียน การกำหนดให้อ่าน การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการมีหน้าเอกสารที่สามารถชี้ตำแหน่งของแหล่งบนพื้นที่ของ เว็บไซต์โดยรวมกิจกรรมต่างๆเอาไว้

3. การเรียนการสอนแบบศูนย์การศึกษา (Web pedagogical resources) เป็นชนิดของบทเรียนที่มี วัตถุประสงค์ เครื่องมือ ซึ่งสามารถรวบรวมรายวิชาขนาดใหญ่เข้าไว้ด้วยกันหรือเป็นแหล่งสนับสนุนกิจกรรมทาง การศึกษาซึ่งผู้ที่เข้ามาใช้ก็จะมีสื่อให้บริการหลายรูปแบบเช่นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและการสื่อสาร ระหว่างบุคคล เป็นต้น

รูปแบบการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์

นักการศึกษาหลายท่านได้จัดรูปแบบของการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ไว้ในหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (บุปผชาติ ทังหิกรณ, 2542 : 12 ; Hiltz, 1993 : 71-98 ; Turoff, 1995 ; Hannum, 1998)

1. รูปแบบของการศึกษาทางไกล (Distance education) เนื่องจากเป็นการเรียนการสอนที่อาศัยระบบเครือข่ายเชื่อมโยงในระยะไกลครอบคลุมทั่วโลก

2. รูปแบบการเผยแพร่รูปแบบนี้สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1) รูปแบบห้องสมุด (Library model) เป็นรูปแบบที่ใช้ประโยชน์จากความสามารถในการเข้าไปยังแหล่งทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่หลากหลาย โดยวิธีการจัดเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนผ่านการเชื่อมโยงไปยังแหล่งเสริมต่างๆ เช่น สารานุกรม วารสาร หรือหนังสือออนไลน์ทั้งหลาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำเอาลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดที่มีทรัพยากรจำนวนมากมาประยุกต์ใช้ ส่วนประกอบของรูปแบบนี้ได้แก่ สารานุกรมออนไลน์วารสารออนไลน์ หนังสือออนไลน์ สารบัญการอ่านออนไลน์ (Online reading list) เว็บห้องสมุดเว็บงานวิจัย รวมทั้งการรวบรวมรายชื่อเว็บที่สัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

2) รูปแบบหนังสือเรียน (Textbook model) การเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นการจัดเนื้อหาของหลักสูตรในลักษณะออนไลน์ให้แก่ผู้เรียน เช่น คำบรรยาย สไลด์นิยามศัพท์และส่วนเสริม ผู้สอนสามารถเตรียมเนื้อหาออนไลน์ที่ใช้เหมือนกับที่ใช้ในการเรียนในชั้นเรียนปกติและสามารถทำสำเนาเอกสารให้กับผู้เรียน รูปแบบนี้ต่างจากรูปแบบห้องสมุดคือรูปแบบนี้จะเตรียมเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ในขณะที่รูปแบบห้องสมุดช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการจากการเชื่อมโยงที่ได้เตรียมไว้ ส่วนประกอบของรูปแบบหนังสือเรียนนี้ประกอบด้วยบันทึกของหลักสูตร บันทึก คำบรรยาย ข้อเสนอแนะของห้องเรียนสไลด์ที่นำเสนอ วิดีโอและภาพที่ใช้ในชั้นเรียน เอกสารอื่นที่มีความสัมพันธ์กับชั้นเรียน เช่น ประมวลรายวิชา รายชื่อในชั้น กฎเกณฑ์ข้อตกลงต่างๆ ตารางการสอบและตัวอย่างการสอบครั้งที่แล้ว ความคาดหวังของชั้นเรียน งานที่มอบหมาย เป็นต้น

3) รูปแบบการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive instruction model) รูปแบบนี้จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ได้รับโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติการให้ผลย้อนกลับ รวมทั้งการให้สถานการณ์จำลอง

3. รูปแบบการสื่อสาร (Communications model) การเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นสื่อเพื่อการสื่อสาร (Computer-mediated communications model) ผู้เรียนสามารถที่จะสื่อสารกับผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญได้โดยการอาศัยรูปแบบของการสื่อสารในอินเทอร์เน็ตซึ่งได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลุ่มอภิปราย การสนทนาการอภิปรายและการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่ต้องการส่งเสริมการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

4. รูปแบบผสม (Hybrid model) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่นำเอาแบบ 2 ชนิด คือ รูปแบบการเผยแพร่กับรูปแบบการสื่อสารมารวมเข้าด้วยกัน เช่น บทเรียนที่รวมเอาแบบห้องสมุดกับรูปแบบหนังสือเรียนไว้ด้วยกัน บทเรียนที่รวบรวมเอาบันทึกของหลักสูตรรวมทั้งคำบรรยายไว้กับกลุ่มอภิปรายหรือบทเรียนที่รวมเอารายการแหล่งเสริมความรู้ต่างๆและความสามารถของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยกัน เป็นต้น รูปแบบนี้มีประโยชน์อย่างมากกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้ใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีในอินเทอร์เน็ตได้อย่างหลากหลาย

5. รูปแบบห้องเรียนเสมือน (Virtual classroom model) รูปแบบห้องเรียนเสมือนเป็นการนำเอาลักษณะเด่นหลายๆ ประการของแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาใช้ Hiltz (1993) ได้นิยามว่า ห้องเรียนเสมือนเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่นำแหล่งทรัพยากรออนไลน์มาใช้ในลักษณะการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยการร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับผู้สอน ชั้นเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่นและกับชุมชนที่ไม่เป็นเชิงวิชาการ

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ความหมายการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

Bailey (2006) กล่าวว่า ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ กรณีศึกษาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการสอนการเรียนรู้ รวมถึงการเรียนรู้จากครู นักศึกษา

นิตยา โสริกุล (2547) กล่าวว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆที่สร้างขึ้นจากเรื่องจริงซึ่งมีประเด็นหรือปัญหาสำหรับนักเรียนได้เรียนรู้จากข้อมูลหรือปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถใช้เป็นข้อมูลหรือเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาได้

ทิตนา แคมมณี (2552) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมุติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาเป็นการเรียนรู้จากการศึกษากรณีปัญหา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมุติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้นหรือเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาได้

การเขียนกรณีศึกษา

Herreid (1999) อธิบาย การนำเสนอกรณีศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับผู้แต่งกรณีศึกษาโดยให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำกรณีศึกษาว่ามีหลากหลายรูปแบบ เช่น บทความในหนังสือพิมพ์ การเปรียบเทียบโครงการวิจัย ในทางการแพทย์จะใช้ประวัติและรายละเอียดต่างๆ ของผู้ป่วยและสถานการณ์ต่างๆ ติดตามด้วยการถามร่วมกับสื่ออื่นๆ เช่น กรณีศึกษาในห้องปฏิบัติการ รูปภาพทางคลินิกภาพเคลื่อนไหวอื่นๆ เป็นต้น รวมทั้งมีข้อสรุปและเป้าหมายการวางแผน มีสมมุติฐานวิธีการให้ข้อมูลและข้อสรุป

การสร้างกรณีศึกษาที่ดีควรประกอบไปด้วย

1. การเล่าเรื่องราวด้วยหัวเรื่องที่ดีในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่คุณเรียนตั้งแต่ต้นจนจบ
2. มีจุดเน้นและประเด็นในเรื่องที่สนใจ มีความสำคัญ มีปัญหา และมีแนวคิด
3. มีความน่าสนใจและประเด็นที่ทันสมัย
4. ตัวละคร หรือตัวเนื้อเรื่องในกรณีศึกษาสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเกี่ยวข้องที่จะต้องร่วมในการแก้ปัญหา หรือตอบประเด็นปัญหาในกรณีศึกษา
5. ในกรณีศึกษามีการเรียงลำดับ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้คิดและรู้สึกอะไร กรณีศึกษาที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายนั้นได้
6. เนื้อเรื่องต้องมีการเชื่อมโยงให้ผู้เรียนสามารถคิดและแก้ปัญหาในกรณีได้
7. กรณีศึกษามีจุดเด่นในการนำมาเป็นบทบาทให้ผู้เรียนได้นำมาใช้ในการประยุกต์การเรียนรู้เนื้อหาหัวข้อนั้น ๆ เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ในการเรียนได้ง่ายขึ้น
8. ในกรณีศึกษามีประเด็นอภิปรายและเกิดการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการอภิปราย
9. มีการผลักดันให้เกิดการตัดสินใจ
10. ในกรณีศึกษามีการแสดงออกถึงหลักการที่อยู่บนความเป็นจริง
11. ต้องถูกจัดการภายในช่วงเวลาที่ให้เหตุผล กรณีศึกษาที่ดีจะมีการสรุปและจับประเด็น มีความยาวของกรณีศึกษาที่มีความยาวพอเพียง สรุปย่อส่วนสำคัญ ให้ผู้เรียนมีการกระตุ้นความสนใจและกรณีที่ซับซ้อนในผู้เรียนที่มีความพร้อม

นิตยา โสรีกุล (2547) กล่าวถึงการสร้างกรณีศึกษาไว้ดังนี้

1. การวางแผน ผู้เขียนกรณีศึกษาจะต้องวางแผนหรือแนวความคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องการกรณีศึกษาแบบใด ประเภทใด เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสอน
2. การรวบรวมข้อมูล เมื่อได้วางแผนเรียบร้อยแล้วต้องการกรณีศึกษาเรื่องใด ประเภทใด ขั้นต่อมาก็คือการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อนำมาเขียนเป็นกรณีศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อนำมาเขียนเป็นกรณีศึกษา
3. การเขียน เมื่อสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ต้องการได้แล้ว ขั้นต่อไปก็คือ การนำข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นมาเขียนเป็นเรื่องราวโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังตามสถานการณ์จริง ทั้งนี้

การเขียนกรณีศึกษาโดยทั่วไป มักจะเขียนเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนนำ (Opening) ส่วน เนื้อเรื่อง (Case Body) และส่วนท้าย (Closing) เมื่อได้เขียนกรณีศึกษาเสร็จแล้วควรมีการทดลองนำไปใช้ในการสอนก่อน เพื่อทดสอบดูว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาไปในแนวทางที่ต้องการหรือไม่ จากนั้นก็นำมาปรับปรุงใหม่และทดลองใช้อีกจนเป็นที่แน่ใจว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ลักษณะของกรณีศึกษา (Dori and Herscovitz,2005)

1. การเขียนกรณีศึกษาเป็นข้อความบรรยายที่ชัดเจน มีการใช้คำที่สอดคล้องกัน และไม่ควรมีความยาวเกินไป
2. มีเนื้อหาที่อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง และมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน
3. มีจุดเน้นเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ปัญหา
4. กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การสืบเสาะหาความรู้ หรือแนวทางการแก้ปัญหาต่อไป
5. มีการส่งเสริมบูรณาการทางวิชาการในเนื้อหา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

ประเภทของกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและในระดับอุดมศึกษามีอยู่หลายประเภท ดังที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ดังนี้

Reynolds (1980,อ้างถึงในนิตยาโสริกุล, 2547) ได้แบ่งประเภทของกรณีศึกษาไว้ 9 ประเภทดังนี้

1. The Background Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นการให้ข่าวสารข้อมูลความจริงแก่นักเรียนในสถานการณ์เฉพาะที่ผู้เขียนต้องการซึ่งนักเรียนจะสามารถรับทราบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริงๆได้โดยง่ายการใช้ Background Case นี้เหมาะกับนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว (Senior Learner) มากกว่า
2. The Exercise Case เป็นกรณีศึกษาที่คล้ายคลึงกับกรณีแรกแต่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเทคนิคต่างๆจากกรณีตัวอย่างที่เขียนขึ้นจากสถานการณ์ที่เป็นจริงมากกว่าการเป็นแบบฝึกหัดทางวิชาการ
3. The Situation Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่นักเรียนต้องการไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ของความสำเร็จหรือความล้มเหลว
4. The Complex Case เป็นประเภทหนึ่งของ Situation Case แต่เหตุการณ์และข้อมูลที่เขียนในกรณีตัวอย่างแบบนี้มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากกว่าข้อมูลที่ให้เป็นเพียงผิวเผินซึ่งดูเหมือนไม่มีความสัมพันธ์กันและอาจทำให้นักเรียนเกิดความไขว่เขวได้ถึงแม้ในความเป็นจริงแล้วข้อมูลจะมีความสัมพันธ์กันก็ตาม
5. The Decision Case กรณีศึกษาแบบนี้มีความแตกต่างจากกรณีศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมดเพราะกรณีศึกษานี้ นักเรียนจะต้องฝึกการวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆจากข้อมูลที่กำหนดให้ในกรณีตัวอย่างและฝึกการตัดสินใจว่าจะทำอะไรในเหตุการณ์นั้นๆแล้วเขียนเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ขึ้น

6. The in-tray Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากเอกสารต่างๆที่เข้ามาสู่โต๊ะกร้าหรือโต๊ะแครงของผู้เขียนกรณีศึกษากรณีศึกษานี้จะให้ข้อมูลแก่นักเรียนและนักเรียนจะถูกจำกัดเวลาในการศึกษาเพื่อตัดสินใจดำเนินการในแต่ละเรื่องที่กำหนดให้

7. The Critical Incident Case กรณีศึกษาแบบนี้นักเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นข้อๆซึ่งไม่ครบสมบูรณ์ข้อมูลอื่นๆจะให้ได้ต่อเมื่อนักเรียนได้มีการถามเพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลที่เพิ่มให้จะเพียงพอแก่การเข้าใจของนักเรียนในการแก้ปัญหากรณีตัวอย่างนั้น Critical Incident Case นี้เหมาะสำหรับการฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะในการถามคำถามที่ถูกต้อง

8. The Sequential Case เทคนิคของการใช้กรณีศึกษาแบบนี้คือการหยุดเรื่องหรือสถานการณ์ที่จุดวิกฤต (Critical Point) ของกรณีศึกษาแล้วให้นักเรียนทำนายผลของเหตุการณ์นั้นๆในขณะที่หยุดเรื่องนั้นไว้ต่อจากนั้นจึงให้นักเรียนทราบเรื่องราวต่อไปแล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลของการคาดการณ์หรือทำนายไว้ล่วงหน้ากับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงของกรณีศึกษานั้น

9. The Role Play Case เป็นการศึกษกรณีศึกษาโดยการให้นักเรียนเป็นผู้แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรณีตัวอย่างจะทำให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และความรู้สึกโดยตรงจากเหตุการณ์นั้นในกรณีศึกษา

การเขียนกรณีศึกษาผู้วิจัยใช้แบบสถานการณ์ (The Situation Case) เป็นการศึกษานิยมใช้กัน เพราะเป็นการเล่าเรื่องจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้นๆ

ขั้นตอนการเขียนกรณีศึกษาแบบสถานการณ์ มีดังนี้ (Eitington, 1998)

1. กรณีศึกษา / เหตุการณ์
2. กระบวนการหาข้อเท็จจริง โดยตั้งสมมุติฐานจากความจริงที่รวบรวมมาได้
3. กำหนดประเด็นโดยผู้เรียนจะต้องกำหนดประเด็นหลักและประเด็นย่อย
4. กลุ่มจะเป็นผู้ตัดสินใจ ผู้สอนจะถามผู้เรียนเพื่อเขียนสิ่งที่แต่ละกลุ่ม / ตัดสินใจโดยแต่ละกลุ่มจะต้องให้เหตุผลว่าตัดสินใจ เช่นนั้นเพราะอะไร จากความคิดของกลุ่ม

5. การประเมินผล ประเด็นขอบเขตในการประเมินกรณี/ เหตุการณ์อย่างลึกซึ้ง ว่าอะไรคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริง คำถามจะพิจารณาว่ากรณีนี้จะมีวิธีป้องกันอย่างไร จะจัดการอย่างเหมาะสมได้อย่างไร

ประโยชน์ของกรณีศึกษาแบบสถานการณ์ดังนี้

1. กรณี / เหตุการณ์สั้น ๆ สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว
2. ผู้สอนให้การยอมรับข้อเท็จจริงและค้นหาข้อมูลก่อนการตัดสินใจของกลุ่ม
3. การมีส่วนร่วมของผู้เรียนแต่คนในกลุ่มมีมาก ตัดสินใจได้แย่งอย่างสนุกสนาน เนื่องจากกระบวนการจะมีหลากหลายกิจกรรมซึ่งผ่านไปอย่างรวดเร็ว
4. เน้นเรื่องการตัดสินใจกรณี/เหตุการณ์ เพื่อฝึกทักษะในการตัดสินใจที่เฉียบแหลม

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา

Leo (2002) ได้แบ่งลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาทั้งหมด 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นแนะนำกรณีศึกษา (Introduce the Case) เป็นการนำเสนอปัญหาแก่นักเรียนแนะนำถึงปัจจัยหรือส่วนประกอบต่างๆของเรื่องโดยสามารถเลือกปัญหาได้จากที่ต่างๆ
2. ขั้นการจัดกลุ่มและวินิจฉัยปัญหา (Form Groups and Initiate Discussions) เป็นการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ (4-6 คน) สมาชิกในกลุ่มต้องทำงานร่วมกันโดยการโต้แย้งหรือระบุปัจจัยต่างๆหรือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นตัวครูผู้สอนจะต้องทราบหรือมีความรู้ในประเด็นคำถามหรือปัญหาเพื่อชี้แนวทางให้กับนักเรียน
3. ขั้นระบุความเป็นไปได้ (Identify the way Forward) โดยให้ข้อจำกัดด้านเวลาและแหล่งค้นคว้าข้อมูลแก่นักเรียนนักเรียนต้องระบุปัจจัยความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนวิเคราะห์และระบุในสิ่งที่สำคัญในประเด็นปัญหานั้นๆร่วมกัน
4. ขั้นแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ (Guide the Learning Activities) โดยนักเรียนอาจมีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆกันเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ในเรื่องนั้นๆเช่นนักเรียนบางคนอ่านงานวิจัยในขณะที่อีกคนหนึ่งศึกษาข้อมูลจากสื่ออื่นสุดท้ายครูผู้สอนต้องเตรียมการให้ผลป้อนกลับในคำตอบของนักเรียนแต่ละคนก่อนการจัดการเรียนการสอนต้องมีการเตรียมความพร้อมด้วยการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา

5. ขั้นการนำเสนออภิปรายร่วมกันและให้ผลป้อนกลับ (Organize Presentation, Mobilize Discussion and Provide Timely Feedback) เป็นขั้นที่จัดการนำเสนอสิ่งที่กลุ่มได้ค้นพบและมีการถามคำถามจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูผู้สอนเพื่อเป็นผลป้อนกลับ

นคร พันธุ์รงค์ (2549) กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้แบบกรณีศึกษามีขั้นตอนและองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ขั้นการเลือกเรื่องที่จะศึกษาเป็นขั้นที่ครูผู้สอนอาจจัดกิจกรรมหรือสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนเกิดความสนใจในสภาพปัญหาหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวเพื่อกำหนดเรื่องที่จะศึกษาซึ่งจะต้องเป็นเรื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะเกิดความก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวนักเรียน
2. ขั้นการสร้างประสบการณ์เดิมเป็นขั้นการเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเข้ากับกรณีศึกษาซึ่งอาจใช้วิธีการสนทนาตอบคำถามเล่าเรื่องเกี่ยวกับปัญหาหรือสาเหตุของกรณีศึกษานั้น
3. ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่เป็นขั้นการนำความรู้เดิมที่เกี่ยวกับกรณีศึกษามาวิเคราะห์ตั้งประเด็นคำถามเพื่อค้นหาความรู้หรือแนวทางใหม่ๆในการแก้ปัญหา

4. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆเช่นการสังเกตการสัมภาษณ์การสำรวจฯเพื่อให้ได้คำตอบของประเด็นปัญหาหรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

5. ขั้นการวิเคราะห์สรุปและรายงานผลเป็นขั้นการนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์อภิปรายซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของนักเรียน

6. ขั้นการนำไปใช้เป็นขั้นการนำผลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นความรู้ใหม่หรือข้อกำหนดการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของนักเรียน

วิฑูรย์ สิมะโชคดี(2542)ได้แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจในเนื้อหาของกรณีศึกษา
2. วินิจฉัยปัญหา
3. การสร้างทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหา
4. การพยากรณ์ผลลัพธ์
5. ประเมินผลทางเลือก

Easton (1992) แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ออกเป็น 7 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 แนะนำกรณีศึกษา
- ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มและวินิจฉัย
- ขั้นที่ 3 เป็นขั้นร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา

ขั้นที่ 4สำรวจทางแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5 ระบุความเป็นไปได้

ขั้นที่ 6 ประเมินผลทางเลือก

ขั้นที่ 7 สื่อสารผลลัพธ์ ที่ได้

Anderson (2004) มี 6 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 คัดเลือกข้อมูลที่เป็นในการนำไปใช้

ขั้นที่ 2 ตัดสินชนิดของปัญหาที่จะศึกษา

ขั้นที่ 3 นำทฤษฎีหรือวิธีการมาใช้สังเคราะห์

ขั้นที่ 4 สำรวจทางแก้ปัญหา

ขั้นที่ 5 ดำเนินการตามทางเลือก

ขั้นที่ 6 แนะนำกิจกรรมการเรียนรู้

Choi and Lee (2009)มี 5 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาดังนี้

ขั้นที่ 1 วินิจฉัยปัญหา

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหา

ขั้นที่ 3 สำรวจทางแก้ปัญหา

- ขั้นที่ 4 ดำเนินการตามทางเลือก
ขั้นที่ 5 นำเสนอ/อภิปรายและให้ผลป้อนกลับ

ข้อดีของกรณีศึกษา

สรวงสุตาปานสกุล (2545) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของกรณีศึกษาโดยนำข้อมูลมาจาก หนังสือ The Management Development Casebook ที่จัดทำโดย The Veterans Administration กล่าวว่าวิธีการนี้มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดีของกรณีศึกษา

1. ถึงตัวทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คิดกระตุ้นให้มีส่วนร่วมอยู่เสมอ
2. มีความเป็นจริงผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
3. มีความเฉพาะเจาะจงให้ได้ศึกษาข้อมูลหรือเหตุการณ์เฉพาะมากกว่าข้อมูลทั่วไปซึ่งทำให้นักเรียนรู้ว่าในแต่ละสถานการณ์ต้องอาศัยความเข้าใจและการตอบสนองเฉพาะเหตุการณ์นั้นๆ หลักการใดๆ ที่วางไว้ไม่อาจนำมาใช้กับสถานการณ์เฉพาะที่เกิดขึ้นใหม่ได้ทั้งหมด
4. ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกลุ่มมีโอกาสทำงานร่วมกันรู้คุณค่าหรือความสำคัญของกลุ่ม
5. สอนให้รู้จักให้และรับอย่างจริงจังโดยสมาชิกได้เรียนรู้การตัดสินใจปกป้องความคิดเห็นของตนเอง ขณะเดียวกันก็ต้องพยายามเข้าใจและใช้ประโยชน์จากความคิดที่ผู้อื่นเสนอ
6. กระตุ้นให้สมาชิกตระหนักว่าแต่ละคนมองสภาพการณ์จากมุมมองที่ต่างกันทุกคนต่างก็มีปัญหาและก็มีควมลำบากในการแก้ปัญหาเช่นกัน
7. ทำให้สมาชิกตระหนักว่าปัญหาที่นำมาอภิปรายไม่ได้มีประเด็นเดียวหรือคำตอบเดียว
8. พัฒนาการตัดสินใจและความสามารถคิดอย่างมีอิสระและแบบเป็นผู้ใหญ่
9. ให้บทบาทสำคัญด้านการบริหารแก่สมาชิกในกลุ่มสมาชิกจะได้พัฒนาการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงประกอบรู้จักวางแผนปฏิบัติการและรู้จักตัดสินใจประสบการณ์ที่ได้ไม่เป็นการเสี่ยงต่อตัวสมาชิกหรือองค์กรของสมาชิกแต่อย่างใด
10. ทำให้สมาชิกเข้าใจถึงพฤติกรรมของมนุษย์ตระหนักถึงสาเหตุของอุปนิสัยนั้นๆ และเห็นความจำเป็นที่จะต้องค้นหาสาเหตุเหล่านั้นได้เรียนรู้ว่าคนมีความรู้สึกนึกคิดความเชื่อไม่สมเหตุสมผลแต่ก็มี ความสำคัญและต้องได้รับการไตร่ตรองจากตัวเขาและจะเห็นชัดว่าการกระทำของพวกเขามีผลกระทบต่อผู้อื่น
11. เพิ่มทักษะการสื่อสารสมาชิกจะรู้จักรับฟังมากขึ้นและถ่ายทอดความคิดได้ดีขึ้น
12. รู้จักปรับลดทัศนคติ (Case Method) จะทำให้สมาชิกเปลี่ยนทัศนคติและพัฒนาการมองและเกิดความเต็มใจที่จะพิจารณาปัญหาอย่างรอบด้าน

13. ทำให้นักเรียนได้มีการคิดวิเคราะห์และมีการเตรียมตัวในการเรียนวิชานั้นๆมากขึ้นเป็นการเรียนแบบกระตือรือร้น
14. นักเรียนมีการช่วยกันคิดช่วยกันทำเป็นการทำงานเป็นกลุ่มนำมาใช้ได้ดีในการเรียนเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในคลินิก
15. ใช้เวลาประมาณ 50 นาทีในการอภิปรายร่วมกันในการค้นหาคำตอบเกิดความชัดเจนในประเด็นคำถามและคำตอบทบทวนให้นักเรียนเกิดแนวคิดหลักการของการเรียนรู้

ข้อจำกัดของกรณีศึกษา

สรวงสุตาปานสกุล (2545) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการศึกษาด้วยกรณีศึกษาไว้ดังนี้

1. ไม่ให้ประสบการณ์ที่แท้จริงแม้จะใช้สถานการณ์จริงแต่บางครั้งก็ขาดความเหมือนจริงเพราะผู้เข้ารับการศึกษาไม่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริงต่อการตัดสินใจของพวกเขาแม้จะมีการเสนอข้อเท็จจริงจากเรื่องจริงสมาชิกได้ลองฝึกเล็กน้อยในการหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้นแต่ก็ยากที่จะเสนอข้อเท็จจริงรายละเอียดได้ทั้งหมดสถานการณ์ที่เสนอจึงง่ายกว่ากรณีตัวอย่างเสนอความสลับซับซ้อนของอุปนิสัยมนุษย์ได้ไม่มากนักสมาชิกไม่ได้ประสบการณ์ปฏิบัติสัมพันธ์ต่อเนื่องที่แท้จริง
 2. ไม่สมบูรณ์แบบวิธีนี้ไม่ได้ดำเนินไปจนถึงขั้นตัดสินใจและตรวจสอบผลลัพธ์
 3. บางครั้งก็เน้นการตัดสินใจมากเกินไปในชีวิตจริงการกระทำบางอย่างก็อาจหาเหตุผลไม่ได้หรือบางครั้งก็ไม่มีทางออก
 4. ผู้มีส่วนร่วมในทัศนคติอาจคุ้นเคืองในระยะแรกที่พบว่าหาข้อสรุปหรือหาคำตอบที่ชัดเจนไม่ได้บางคนอาจเห็นว่าการคิดเพื่อตัวเองเป็นเรื่องใหม่และน่ากลัว
 5. กระบวนการอภิปรายและตัดสินใจตามวิธีการนี้ต้องใช้เวลามากกว่าวิธีอื่นๆที่ให้ข้อสรุปมาเลยโดยเฉพาะจากข้อ 4 ต้องใช้เวลาพอสมควรที่จะผ่านระยะคุ้นเคืองใจดังที่กล่าวไว้
 6. นำไปใช้กับทุกคนไม่ได้
 7. เปิดโอกาสให้คนขยันพูดได้ผูกขาดการอภิปรายมากขึ้น
 8. ยากต่อการนำเอาเหตุผลของวิธีการนี้ไปผสมผสานใช้กับการปฏิบัติเฉพาะกรณี
 9. อาจทำให้เสียเวลาเปล่าหากไม่ได้ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้อง
- ข้อดีและข้อจำกัดของกรณีศึกษาสรุปได้ดังนี้ผู้เรียนได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมีส่วนร่วมในกลุ่มมีโอกาสทำงานร่วมกันและได้พัฒนาการวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงประกอบรู้จักวางแผนปฏิบัติการและรู้จักตัดสินใจประสบการณ์ที่ได้ไม่เป็นการเสี่ยงต่อตัวสมาชิกหรือองค์กรของสมาชิกแต่อย่างไรแต่บางครั้งก็ทำให้เน้นการตัดสินใจมากเกินไปในชีวิตจริงการกระทำบางอย่างก็อาจหาเหตุผลไม่ได้หรือบางครั้งก็ไม่มีทางออกและนำไปใช้กับทุกคนไม่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหา

ความหมายของการคิดแก้ปัญหา

Gagne (1977) กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาคือเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ซึ่งหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ประเภทหลักการที่มีความเกี่ยวข้องกันตั้งแต่สองประเภทขึ้นไปและใช้หลักการนั้นมาผสมผสานกันจนเป็นความสามารถชนิดใหม่ที่เรียกว่าความสามารถทางด้านการคิดแก้ปัญหา

Good (1973) กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นแบบแผน หรืออยู่ในสภาวะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลมีการตั้งสมมติฐานและมีการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุมมีการรวบรวมเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ที่ทดแทนสมมติฐานนั้นว่าเป็นจริงหรือไม่

Bourn, Ekstrand and Dominoski(1971) กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นการใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ จัดลำดับความคิดของสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหา เป็นการใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ จัดลำดับความคิดของสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายหรือเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ซึ่งหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้การรวบรวมเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ที่ทดแทนสมมติฐานนั้นๆ

องค์ประกอบการคิดแก้ปัญหา

เกรียงศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของการคิดแก้ปัญหาคือสมองของมนุษย์ที่เรียกว่าซีรีบรัม (Cerebrum) เป็นส่วนสะท้อนความเป็นมนุษย์ให้แตกต่างจากสัตว์อย่างชัดเจนสามารถสร้างภาพในใจสามารถสร้างมโนทัศน์และสามารถคิดใช้เหตุผลในการวินิจฉัยและตัดสินใจที่ลับซับซ้อนได้ ข้อมูลที่ได้รับจะเข้าสู่กระบวนการทำงานของสมองเมื่อสมองรับรู้ข้อมูลแล้วจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อข้อมูลได้ 6 ลักษณะคือ

1. สมองตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ตามสัญชาตญาณ
2. สมองตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้โดยติดต่อกับอัตโนมัติ
3. สมองตอบสนองโดยเก็บเป็นความจำ
4. สมองตอบสนองตามความเคยชิน
5. สมองตอบสนองโดยการสนใจข้อมูลหรือทิ้งข้อมูล
6. สมองตอบสนองโดยผ่านกระบวนการคิด

มอร์แกน (Morgan, 1987) วิธีคิดแก้ปัญหาของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกันความสามารถในการแก้ปัญหาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

1. สติปัญญาผู้ที่มีสติปัญญาดีจะแก้ปัญหาได้ดี
2. แรงจูงใจในการที่จะทำให้เกิดแนวทางในการแก้ปัญหา
3. ความพร้อมในการแก้ปัญหาใหม่ๆโดยทันทีทันใดจากประสบการณ์ที่มี
4. การเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม (Functional Fixedness)

จอห์นสันและไรซิง (Johnson and Rising, 1969) ให้ความเห็นว่ากระบวนการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อนซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. การมองเห็นภาพ (Visualizing)
2. การจินตนาการ (Imagining)
3. การจัดท่าอย่างมีทักษะ (Manipulation)
4. การวิเคราะห์ (Analyzing)
5. การสรุปในเชิงนามธรรม (Abstracting)
6. การเชื่อมโยงความคิด (Assosiation Ideals)

กระบวนการคิดแก้ปัญหา

กระบวนการคิดแก้ปัญหาคืออาศัยการใช้ความสามารถในการคิดหลายๆด้านประกอบกันเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

Guilford (1971) ได้สรุปกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้อยู่ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการหมายถึง การตั้งปัญหาหรือค้นพบปัญหา ที่แท้จริงของเหตุการณ์
2. การวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง การพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นสาเหตุของปัญหา
3. การเสนอแนวทางแก้ปัญหา หมายถึง การหาวิธีทางแก้ปัญหาที่ตรงกับสาเหตุของปัญหาแล้ว

แสดงออกในรูปของวิธีการแก้ปัญหา

4. การตรวจสอบผลหมายถึง การเสนอเกณฑ์เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการเสนอวิธีแก้ปัญหา ถ้าพบว่าผลลัพธ์ ที่ใช้อย่างไม่ได้ผลที่ถูกต้อง ก็ต้องมีวิธีการนำเสนอใหม่จนกว่าจะได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง

Weir (1974) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการคิดแก้ปัญหาไว้อยู่ 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา หมายถึง การบอกหรืออธิบายสภาพปัญหาจากสถานการณ์
2. การวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง การระบุสาเหตุของปัญหาโดยการแยกแยะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหาได้

3. การเสนอแนะการแก้ปัญหา หมายถึง การบอก วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้แก้ปัญหา ที่มาจากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

4. การวิเคราะห์ผลจากการแก้ปัญหา หมายถึง การบอก หรืออธิบายผลที่เกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหา

การศึกษาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเป็นการนำเอาประสบการณ์เดิมมาใช้ในการแก้ปัญหาที่ประสบใหม่วางแผนและกลยุทธ์การประเมินสถานการณ์เป็นการวิเคราะห์ถึงสภาพขอบเขตขนาดของปัญหาการดำเนินการแก้ปัญหา (Implementation) เป็นการเลือกโดยการประเมินวิธีการเพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการคิดแก้ปัญหา

บทบาทของผู้สอนในการส่งเสริมการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา

1. การคัดเลือกปัญหา ปัญหาที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษานั้น ควรจะเป็นปัญหาใกล้ตัวน่าสนใจ ทำทาย เหมาะสมกับวัยและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุ ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
2. การสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในปัญหา ผู้สอนจะต้องกระตุ้นหรือชี้แนะให้ผู้เรียนคิดตระหนักในปัญหาและมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียนรู้ โดยอาจใช้เทคนิค การถามคำถาม การเล่าเรื่อง การยกตัวอย่าง เป็นต้น
3. การเตรียมเนื้อหาและแหล่งเรียนรู้ ผู้สอนควรเตรียมเนื้อหา แหล่งค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้พร้อม รวมทั้งการกำหนดสถานการณ์อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสนำเอาประสบการณ์เก่ามาใช้แก้ปัญหา
4. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ผู้สอนควรเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้เวลาให้อิสระแก่ผู้เรียนในการค้นคว้าศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่
5. การดูแลช่วยเหลือ ผู้สอนควรช่วยทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน คอยดูแลช่วยเหลือควบคุมให้การคิดแก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มให้ดำเนินไปด้วยดี รวมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้มีกำลังใจในการคิดแก้ปัญหา

การจัดการเรียนรู้กับการคิดแก้ปัญหา

สายหยุด สมประสงค์ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กสามารถแก้ปัญหาได้นั้น ผู้สอนต้องจัดสภาพการณ์ภายนอก เพื่อยั่วยุให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเหล่านั้นแก้ปัญหา เช่น

1. จัดสถานการณ์ใหม่ๆ ที่มีวิธีการแก้ปัญหา ได้หลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนในการคิดหาวิธีการแก้ปัญหา
2. ปัญหาที่ผู้สอนนำมาให้ฝึกฝนนั้น นอกจากจะเป็นปัญหาแปลกใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่เคยประสบมาก่อนแล้ว ก็ควรเป็นปัญหาที่ไม่พ้นวิสัยของผู้เรียนที่จะแสดงความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ปัญหานั้นต้องอยู่ในกรอบของทักษะทางเชาว์ปัญญาของผู้เรียน

3. การฝึกแก้ปัญหา ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจปัญหาให้ถ่องแท้เสียก่อนว่า ปัญหาเกี่ยวกับอะไร และถ้าเป็นปัญหาใหญ่ก็แตกออกเป็นปัญหาย่อยๆ แล้วคิดแก้ปัญหาย่อยแต่ละปัญหา
4. จัดบรรยากาศการเรียนการสอนหรือสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสภาพภายนอกของผู้เรียนให้เป็นไป หนทางที่เปลี่ยนแปลงได้ไม่ตายตัว ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกว่าเขาสามารถคิดค้นเปลี่ยนแปลงอะไรได้บ้างใน บทบาทต่างๆ
5. ให้โอกาสผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอ โดยผู้สอนไม่ควรบอกวิธีแก้ปัญหาดังๆ แก่ผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิตยา สีนาคเน (2551) ได้ศึกษา (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน (2) เปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสาน (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยาลัยสงขลาภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2551 จำนวน 33 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสานมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอนผสมผสานมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านวิเคราะห์ ความสำคัญด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์และด้านวิเคราะห์หลักการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 (3) นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยกิจกรรมการสอน ผสมผสานมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64

ตनुชา สลิ่งศ์ (2554) ได้ศึกษา รูปแบบการออกแบบการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บเพื่อ พัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี: การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบ ได้นำเสนอผล การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการออกแบบการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บ โดยในการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการออกแบบการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บนี้ได้ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการ ออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนการเรียนด้วยกรณีศึกษาผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปเป็นรูปแบบ การออกแบบการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บเพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ (1) การวิเคราะห์ (2) การออกแบบ (3) การพัฒนาและ (4) การประเมินโดยประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วย

ให้ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษาที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและพัฒนาการเรียนรู้อิงเชิงลึกของผู้เรียนได้

สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของนิสิตปริญญาบัณฑิตด้วยรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกัน พบว่า 1) นิสิตปริญญาบัณฑิตที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกันทั้ง 4 กลุ่มมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน 2) ผลการพัฒนาการเรียนรู้อิงเป็นทีมพบว่าความสามารถในการเรียนรู้เป็นทีมทั้ง 4 กลุ่มไม่แตกต่างกัน 3) รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกันมี 6 องค์ประกอบได้แก่ (1) บุคคล (2) เนื้อหา (3) กรณีศึกษา (4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (5) เทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ (6) การประเมินผลขั้นตอนหลักมี 3 ขั้นตอนได้แก่ (1) ขั้นเตรียมความพร้อม (2) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ (3) ขั้นประเมินผล 4) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีม

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา 2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ภาคปลายปีการศึกษา 2556 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2) แบบสอบถามความต้องการในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักศึกษา 3) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา 4) แบบประเมินรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา 5) แผนการจัดการเรียนรู้ 6) บทเรียนออนไลน์วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยใช้ระบบบริหารการจัดการเรียนการสอน (LMS) 7) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบ 8) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 9) แบบวัดการคิดแก้ปัญหา 10) แบบประเมินความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ

สมมุติฐานด้วย t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา มีชื่อว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอน “BLCC 7 STEPS MODEL” มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน กรณีศึกษา เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) กระบวนการ ประกอบด้วย ชั้นปฐมนิเทศ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ร่วมกันศึกษารณีศึกษา ขั้นที่ 2 ร่วมกันวินิจฉัยปัญหาโดยการระดมสมอง ขั้นที่ 3 สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาร่วมกัน ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้/เปลี่ยนแปลงความรู้ ขั้นที่ 5 ประเมินผลทางเลือกและระบุความเป็นไปได้ ขั้นที่ 6 สรุปและรายงานผล ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและประเมินผล การวัดและประเมินผล 3) ปัจจัยนำออก ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) ผลป้อนกลับ 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.37) และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.54)

งานวิจัยต่างประเทศ

Ward (1998) ได้ศึกษาความกระตือรือร้น ความร่วมมือ และการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาบนเว็บ มีประเด็นกรณีศึกษา เป็นตัวอักษร และแบบกราฟิก เป็นหลักในการเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต โดยเนื้อหาเป็นทางธุรกิจ เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยสภาพการณ์ในกรณีศึกษาที่เป็นภาพในการสร้างประเด็นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ในขณะที่เดียวกันทำให้ผู้เรียนมีการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษา จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการเรียน แบบลึกลับ จำนวน 23 คน และเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีการเรียนรู้แบบต้น จำนวน 17 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้แบบลึกลับ มีความสามารถมากกว่าผู้เรียนที่มีการเรียนรู้แบบต้นทุกรายวิชา

Curtis and Lawson (1999) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนิสิตในระดับอุดมศึกษา ว่าปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เป็นอย่างไร ศึกษาจากการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายการอภิปราย การร่วมมือกันเรียนรู้ เน้นการ ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบ Asynchronous ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการวางแผนการมีส่วนร่วม และการค้นหาข้อมูลเฉลี่ยอยู่ในระดับเดียวกัน แต่การมรปฏิสัมพันธ์กับสังคมอยู่ในระดับต่ำ ผู้เรียนสามารถใช้ E-mail ในการทำงานร่วมกัน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปรากฏว่าผู้เรียนชอบในการสนทนาแบบ Asynchronous มากกว่าแบบ Synchronous เพราะทำให้ความไว้วางใจการทำงานร่วมกันทำงานกลุ่มและสามารถพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาสำหรับนักศึกษาครู เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด การคิด แก้ปัญหา จากสถานการณ์ปัญหาต่างๆ เป็นการใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ จัดลำดับความคิดของ สถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยอาศัยการเรียนรู้การร่วมกัน และเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยการจัดการเรียน การสอน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 1 มี 2 ห้อง จำนวน 47 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษาให้นักศึกษาทราบและทำแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ 4 ตัวเลือก
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เนื้อหาบทที่ 1 แนวคิดการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เนื้อหาบทที่ 2 วิวัฒนาการการประถมศึกษาของไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เนื้อหาบทที่ 3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เนื้อหาบทที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เนื้อหาบทที่ 5 แนวคิดและวิธีการสอนที่เหมาะสมในระดับประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เนื้อหาบทที่ 6 บทบาทหน้าที่ของครูประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เนื้อหาบทที่ 7 การพัฒนาตนของครู ด้วย Google classroom เป็นเวลา 16 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ 4 ตัวเลือกและทำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ
4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ
5. ผู้วิจัยสรุปผลการทดลอง

เครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
2. บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
3. แบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนแบบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนแบบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา1035101หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา ประกอบไปด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 9แผนดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การปฐมนิเทศนักศึกษา /ทดสอบก่อนเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เนื้อหาบทที่ 1 แนวคิดการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เนื้อหาบทที่ 2 วิวัฒนาการการประถมศึกษาของไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เนื้อหาบทที่ 3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เนื้อหาบทที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เนื้อหาบทที่ 5 แนวคิดและวิธีการสอน ที่เหมาะสมในระดับ

ประถมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เนื้อหาบทที่ 6 บทบาทหน้าที่ของครูประถมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เนื้อหาบทที่ 7 การพัฒนาตนเองครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

9ประเมินผลหลังเรียน

1.2 ศึกษาการจัดการเรียนการสอน จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3ท่าน มากำหนดออกแบบเนื้อหาในรายวิชา และออกแบบกรณีศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี จุดประสงค์การ

เรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเกี่ยวกับครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มาออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา **หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา** ดังนี้

1.3.1 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่	1 ขั้นแนะนำกรณีศึกษา
	ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกลุ่มและวินิจฉัยปัญหา
	ขั้นที่ 3 ขั้นระบุความเป็นไปได้
	ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ผลออกมาชัดเจน
	ขั้นที่ 5 ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชารายวิชา1035101หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา

ขั้นนำ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาและผู้สอนตั้งประเด็นคำถามเพื่อโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน ผู้สอน นำเสนอกรณีศึกษาหน้าชั้นเรียนและเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายโดยการตั้งคำถามนำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงทิศทางในการศึกษกรณีศึกษา ต่อจากนั้นผู้สอนบรรยายเนื้อหาภายหลังสิ้นสุดการบรรยายเนื้อหาผู้เรียน ทำกิจกรรมร่วมกันศึกษกรณีศึกษา

ขั้นสรุป ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเนื้อหา และกรณีศึกษาร่วมกัน

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ตามคำแนะนำ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3ท่าน ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และ นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ(Index of Item Objective Congruence: IOC) และปรับปรุงเกี่ยวกับรายละเอียดในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นต่างๆ ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้อง ของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง(IOC) คำนวณตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 9 แผน เท่ากับ 0.97

1.7 จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ค (รายชื่อดังภาคผนวก) เพื่อประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58)

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทเรียนออนไลน์ด้วย เทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาต่อไป

2. การสร้างบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของ นักศึกษาคู

2.1 ศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีในรายวิชา 1035101 หลักการและแนวคิดทางการ ประถมศึกษา

2.2 วางเค้าโครงเรื่องและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาเพื่อจัดลำดับเรียงก่อนหลัง โดยแยกเนื้อหาออกดังนี้

บทที่ 1 แนวคิดการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

บทที่ 2 วิวัฒนาการการประถมศึกษาของไทย

บทที่ 3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

บทที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 5 แนวคิดและวิธีการสอน ที่เหมาะสมในระดับประถมศึกษา

บทที่ 6 บทบาทหน้าที่ของครูประถมศึกษา

บทที่ 7 การพัฒนาตนของครู

2.1 สร้างบทเรียนออนไลน์วิชา 1035101 หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา โดยมี ขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ชั้นวิเคราะห์

วิเคราะห์เนื้อหาเนื้อหาในการนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบไปด้วย 7 บท บทที่ 1 แนวคิดการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา บทที่ 2 วิวัฒนาการการประถมศึกษาของไทย บทที่ 3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บทที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน บทที่ 5 แนวคิด และวิธีการสอน ที่เหมาะสมในระดับประถมศึกษา บทที่ 6 บทบาทหน้าที่ของครูประถมศึกษา บทที่ 7 การ พัฒนาตนของครู

วิเคราะห์ผู้สอนผู้สอน เป็นผู้ฝึก(Coach)และเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator)ผู้ชี้แนะ หรือที่ปรึกษาเป็นผู้จัดรายวิชา ผู้สอนชี้แจงทำความเข้าใจในภาพรวมของกิจกรรมต่างๆ จัดทำเนื้อหา แบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกแบบสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา

วิเคราะห์ผู้เรียน การเรียน บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ ตามและเรียนตามกิจกรรมที่กำหนด

วิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐาน ในยุคปัจจุบันได้มีอินเทอร์เน็ตเข้ามาในชีวิตมนุษย์เราเป็นอย่างมากนักเรียนนักศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วเช่น ทางสมาร์ทโฟน ไอแพด โน้ตบุ๊ค และอื่นๆอีกมากมาย จึงเหมาะในการเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

2.2.2 ชั้นออกแบบ

ออกแบบเนื้อหาวิชา1035101 หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา

ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

2.2.3 ชั้นพัฒนา

นำบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา รายวิชาหลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษาโดยใช้ Google classroom โดยทำการประเมิน และตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนและการหาประสิทธิภาพโดยผู้เรียน

2.2.4 ชั้นนำไปใช้

ชั้นนี้ผู้วิจัยนำรูปแบบไปใช้ตามการออกแบบการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลังจากที่ได้ออกแบบและพัฒนาเรียบร้อยแล้วและได้มีการประเมินทุกขั้นตอน เพื่อได้ทราบถึงการพัฒนา การคิดแก้ปัญหา

2.2.5 ชั้นประเมินผล

ผู้วิจัยทำการประเมินผลรูปแบบตามที่ได้ออกแบบไว้ ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการใช้งานของ บทเรียนออนไลน์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา

2.3 นำบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษาที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ

2.4 ดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพการใช้บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าความสอดคล้องของคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแบบประเมินมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของระบบจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขภาษาและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้จริง

2.5 นำแบบประเมินคุณภาพการใช้งาน บทเรียนออนไลน์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบ
กรณีศึกษา ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบคุณภาพของระบบบริหารจัดการเรียน
 การสอน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการใช้งานซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 (Rating Scale) โดย คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละข้อคำถาม โดย
 กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับของ Likert ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึงมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึงมีความเหมาะสมระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึงมีความเหมาะสมระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึงมีความเหมาะสมระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึงมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

2.6 ผลการประเมิน พบว่า บทเรียนออนไลน์ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา มี
 คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78) โดยผู้เชี่ยวชาญได้
 เสนอความคิดเห็นว่า ให้แสดงถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขตาม
 คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 การหาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา ดำเนินตาม
 ขั้นตอนดังนี้

2.7.1 ทดสอบแบบรายบุคคล (Individual Tryout) โดยให้นักศึกษาจำนวน 3 คนซึ่ง
 ประกอบไปด้วยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในรายวิชา 1035101 หลักการและแนวคิดทางการ
 ประถมศึกษา เก่งปานกลาง และอ่อนอย่างละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในด้านภาษา ที่ใช้ในการเรียน
 การสอน และตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนในการเรียนบน บทเรียนออนไลน์ และนำผลที่ได้มาพัฒนา
 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ พบว่ารูปแบบ
 บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษามีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 77.20/75.60 ซึ่งยังมี
 ประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

2.7.2 ทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) โดยนำบทเรียนออนไลน์ ด้วยเทคนิคการ
 เรียนรู้ แบบกรณีศึกษา ที่ปรับปรุงแล้วในขั้นตอนแรกไปทดลองกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนใน
 รายวิชา 1035101 หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา เก่งปานกลาง และอ่อนอย่างละ 9 คน เรียนด้วย
 บทเรียนออนไลน์เสมือนจริงทุกประการเพื่อนำผลที่ได้และสิ่งที่ได้จากการสังเกตมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการ
 เรียนการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบ มี
 ประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.10/80.95 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์
 ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.7.3 ทดลองภาคสนาม(Field Tryout) นำบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษาที่ปรับปรุงแล้วจากขั้นที่ 2 ไปใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนรายวิชา 1035101 หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา จำนวน 22คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษามีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 82.59/81.29แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขในบทเรียนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.8 เมื่อได้บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์แล้วจึงนำไปทดลองใช้ตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้

3. แบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

3.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างในแบบวัดและขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยสร้างแบบวัดโดยเลือกใช้กระบวนการของเวียร์ (Weir, 1974) ในการสร้างแบบวัดการคิดแก้ปัญหา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นตั้งปัญหาหรือวิเคราะห์ประโยคที่เป็นปัญหาคือ กระบวนการขั้นแรกในการสามารถระบุถึงปัญหา หรือ อุปสรรคที่แท้จริงจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 ขั้นนิยามสาเหตุของปัญหาคือ กระบวนการขั้นที่ 2 ที่สามารถวิเคราะห์ ได้ถึงที่มาหรือต้นเหตุที่แท้จริงของปัญหา โดยสามารถจำแนกได้ว่า อะไรคือสาเหตุที่สำคัญที่สุดของปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาคือ กระบวนการขั้นที่สามที่สามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหา โดยการวิเคราะห์จากสาเหตุและหาทางแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 ขั้นพิสูจน์คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการแก้ไขคือ การตรวจสอบวิธีการแก้ปัญหาที่ได้มาจากการวิเคราะห์สาเหตุ โดยดูว่าสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่

3.3 จัดสร้างแบบวัดการคิดแก้ปัญหาเลือกตอบให้คะแนนแบบ 4 ตัวเลือก 30 ข้อ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพร้อมให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง

3.4 นำแบบวัดที่ได้รับจากการปรับแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบและประเมินแต่ละข้อคำถาม สามารถวัดได้ตามตรงกับเนื้อหาที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วนำผลมาพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และปรับปรุงพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน	-1

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้อง ของแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความ ต้องการโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง(IOC) คำนวณตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 แสดง ว่า ข้อคำถาม มีความตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

3.5 นำแบบวัดการคิดแก้ปัญหาที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ กับกลุ่ม ประชากร จำนวน 22คน

3.6 นำแบบวัดการคิดแก้ปัญหาที่นำไปทดลองใช้ มาหาความยากง่ายและอำนาจจำแนกที่กำหนด หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)โดยใช้สูตร KR – 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.36 – 0.72 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.42 – 0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการ เรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

4.1 ศึกษาเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทั้งหมด 3ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมากที่สุด ปานกลาง พอใช้ และปรับปรุง

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของเครื่องมือ(Dex of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มประชากรจำนวน 22คนเพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์คุณภาพพบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.58ถึง 0.85 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84

4.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ(Mean) มีข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า5 ระดับดังนี้
 - 5 หมายถึง มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มาก
 - 3 หมายถึง ปานกลาง
 - 2 หมายถึง น้อย
 - 1 หมายถึง น้อยที่สุด
3. ในส่วนของการแสดงความคิดเห็นโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย และเรียบเรียงสรุปประเด็นต่าง ๆ นำเสนอในลักษณะคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

- 1 เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม และจุดประสงค์ในการวัด (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้วิธีหาค่า Item – total Correlation หาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson (Pearson Correlation) โดยใช้สูตร r_{xy}

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความคิดเห็น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

2. แบบทดสอบ

ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหา (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าความยากง่าย (P)

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีของเบรนนาน (Brennan)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยวิธีของโลเวท (Lovett)

คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน
จึงใช้สถิติ T-test (Dependent Samples)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เข้าใจตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเสนอผลการใช้บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูและการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษา ที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษา ที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา

1.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา โดยรวม

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา โดยรวม(N = 23)

คะแนน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	Df	t	Sig
ก่อนเรียน	30	18.45	2.03	35	16.523*	.000
หลังเรียน	30	23.18	1.75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า เมื่อทดสอบสถิติ $t = 16.523$, $Sig = .000$ คะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 18.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.03 ($\bar{X} = 18.45$, $S.D. = 2.03$) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 23.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.75 ($\bar{X} = 23.18$, $S.D. = 1.75$)

1.2. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาและสาระการเรียนรู้			
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วย	3.76	0.79	มาก
2. เนื้อหาในรายวิชาเข้าใจง่ายมีความชัดเจน	3.63	1.01	มาก
3. เนื้อหามีความทันสมัยต่อยุคปัจจุบัน	3.57	1.14	มาก
4. เนื้อหากับกรณีศึกษาของแต่ละหน่วยมีความสอดคล้องกัน และเหมาะในการฝึกแก้ปัญหาได้	3.64	1.06	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.71	0.81	มาก

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านตัวอักษร สีและภาพ			
5. รูปแบบของตัวอักษรที่มีขนาดที่เหมาะสม อ่านง่าย	4.13	0.08	มาก
6. สีของตัวอักษรอ่านแล้วสบายตา สีไม่เข้มจนเกินไป	3.88	0.52	มาก
7. ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบมีความน่าสนใจเพราะสมกับเนื้อหา	4.67	0.65	มากที่สุด
8. ภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเข้าใจง่าย	4.50	0.09	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.33	0.65	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
9. การทำกิจกรรมบนบทเรียนออนไลน์ มีความสะดวกและใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน	4.67	0.58	มากที่สุด
10. ผู้เรียนได้ฝึกวินิจฉัยปัญหา วิเคราะห์ และช่วยกันแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา บนบทเรียนออนไลน์	4.83	0.41	มากที่สุด
11. ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา	4.61	0.77	มากที่สุด
12. ผู้เรียนได้ฝึกการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนโดยการเข้าเรียนร่วมกันบนบทเรียนออนไลน์	4.35	0.63	มาก
13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการศึกษาและทำกิจกรรมร่วมกันบนบทเรียนออนไลน์ ไปใช้ประโยชน์ในและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	4.51	0.65	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.54	0.40	มากที่สุด
ด้านอาจารย์ผู้สอน			
14. ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	4.43	0.60	มาก
15. ผู้สอนมีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	4.39	0.39	มาก
16. ผู้สอนได้มีการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอ	3.37	0.53	มาก
17. ผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	4.11	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.38	0.72	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
18. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.23	0.68	มาก
19. การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และยุติธรรม	4.20	0.75	มาก

20. มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย และตามสภาพจริง	4.00	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.13	0.48	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 จากการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. =0.67) เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. =0.40) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. =0.72) และ ด้านตัวอักษร สีและภาพ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. =0.65) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 1 มี 2 ห้อง จำนวน 45 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น
การเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
2. ตัวแปรตาม
 - 2.1 การคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
อยู่ในระดับมาก

เครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการ
คิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
2. บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของ
นักศึกษาครู
3. แบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการ
เรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการ
เรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์
ด้วยเทคนิคการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษาให้นักศึกษาทราบและทำแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหา
ก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ 4 ตัวเลือก
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้
แบบกรณีศึกษาตามแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เนื้อหาบทที่ 1 แนวคิดการจัด
การศึกษาระดับประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เนื้อหาบทที่ 2 วิวัฒนาการการประถมศึกษาของไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เนื้อหาบทที่ 3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เนื้อหา
บทที่ 4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เนื้อหาบทที่ 5 แนวคิดและวิธีการ
สอน ที่เหมาะสมในระดับประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เนื้อหาบทที่ 6 บทบาทหน้าที่ของครู
ประถมศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เนื้อหาบทที่ 7 การพัฒนาตนของครู ด้วย Google classroom
เป็นเวลา 16 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ 4 ตัวเลือกและ
ทำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ
4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ
5. ผู้วิจัยสรุปผลการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. คะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. =0.67) เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. =0.40) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. =0.72) และ ด้านตัวอักษร สีและภาพ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. =0.65)

อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้กรณีศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบกรณีศึกษาเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ และเป็นการเล่าเรื่องจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์นั้นๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดรสเซล (Dressel, อ้างถึงในเดชาจันทรศิริ, 2542) เชื่อว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์นั้นประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน

1. ด้านการนิยามปัญหาหมายถึงความสามารถในการกำหนดปัญหาข้อโต้แย้งวิเคราะห์ข้อความหรือข้อมูลที่คลุมเครือให้ชัดเจนและเข้าใจความหมายของคำข้อความหรือแนวคิดภายในขอบเขตข้อเท็จจริงที่กำหนดให้

2. ด้านการรวบรวมข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหาหมายถึงความสามารถในการพิจารณาปรากฏการณ์ต่างๆด้วยความเป็นปรนัยเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือได้แสวงหาข้อมูลที่ต้องการและชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

3. ด้านการจัดระบบข้อมูลหมายถึงความสามารถในการแสวงหาแหล่งที่มาของข้อมูลวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลระบุข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความพิจารณาความเพียงพอของข้อมูลจัดระบบโดยวิธีต่างๆเช่นจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นพิจารณาข้อมูลที่แสดงถึงความลำเอียงและการโฆษณาชวนเชื่อและตัดสินความขัดแย้งของข้อความและเสนอข้อมูลได้

4. ด้านการเลือกสมมติฐานหมายถึงความสามารถในการเลือกสมมติฐานกำหนดสมมติฐานจากความสัมพันธ์เชิงเหตุผลพิจารณาทางเลือกหลายๆทางในการแก้ปัญหาได้

5. ด้านการสรุปหมายถึงความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความคลุมเครือของข้อมูลโดยจำแนกข้อมูลที่มีเหตุผลหนักแน่นและน่าเชื่อถือว่ามีเกี่ยวข้อง

กับประเด็นปัญหาเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจสรุปถ้าการสรุปไม่มีเหตุผลเพียงพอต้องมีการหาเหตุผลเพิ่มเติมมาพิจารณาตัดสินใจสรุปใหม่แล้วจึงนำข้อสรุปและหลักการไปประยุกต์ใช้และสอดคล้องกับแนวคิดของดร. นภา นาชัยฤทธิ์(2550) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.37) และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.54) ดังจะเห็นได้ว่า กรณีศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและในระดับอุดมศึกษามีอยู่หลายประเภท ดังที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ดังนี้ Reynolds (1980, อ้างถึงในนิตยาโสริกุล, 2547) ได้แบ่งประเภทของกรณีศึกษาไว้ 9 ประเภทดังนี้ 1.The Background Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นการให้ข่าวสารข้อมูลความจริงแก่นักเรียนในสถานการณ์เฉพาะที่ผู้เขียนต้องการซึ่งนักเรียนจะสามารถรับทราบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวพันกับสถานการณ์จริงๆได้โดยง่าย การใช้ Background Case นี้เหมาะกับนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว (Senior Learner) มากกว่า 2.The Exercise Case เป็นกรณีศึกษาที่คล้ายคลึงกับกรณีแรกแต่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเทคนิคต่างๆจากกรณีตัวอย่างที่เขียนขึ้นจากสถานการณ์ที่เป็นจริงมากกว่าการเป็นแบบ ฝึกหัดทางวิชาการ 3.The Situation Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่นักเรียนต้องการไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ของความสำเร็จหรือความล้มเหลว 4.The Complex Case เป็นประเภทหนึ่งของ Situation Case แต่เหตุการณ์และข้อมูลที่เขียนในกรณีตัวอย่างแบบนี้มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากกว่าข้อมูลที่ให้จะเป็นเพียงผิวเผินซึ่งดูเหมือนไม่มีความสัมพันธ์กันและอาจทำให้นักเรียนเกิดความไขว้เขวได้ถึงแม้ในความเป็นจริงแล้วข้อมูลจะมีความสัมพันธ์กันก็ตาม 5.The Decision Case กรณีศึกษาแบบนี้มีความแตกต่างจากกรณีศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมดเพราะกรณีศึกษานี้ นักเรียนจะต้องฝึกการวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆจากข้อมูลที่กำหนดให้ในกรณีตัวอย่างและฝึกการตัดสินใจว่าจะทำอะไรในเหตุการณ์นั้นๆแล้วเขียนเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ขึ้น 6.The in-tray Case เป็นกรณีศึกษาที่เขียนขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากเอกสารต่างๆที่เข้ามาสู่โต๊ะเก้าอี้หรือตะแกรงของผู้เขียนกรณีศึกษา กรณีศึกษานี้จะให้ข้อมูลแก่นักเรียนและนักเรียนจะถูกจำกัดเวลาในการศึกษาเพื่อตัดสินใจดำเนินการในแต่ละเรื่องที่กำหนดให้ 7.The Critical Incident Case กรณีศึกษาแบบนี้ นักเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นข้อๆไม่ครบสมบูรณ์ข้อมูลอื่นๆให้ได้ต่อเมื่อนักเรียนได้มีการถามเพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลที่เพิ่มให้เพียงพอแก่การเข้าใจของนักเรียนในการแก้ปัญหากรณีตัวอย่างนั้น Critical Incident Case นี้เหมาะสำหรับฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะในการถามคำถามที่ถูกต้อง 8.The Sequential Case เทคนิคของการใช้

กรณีศึกษาแบบนี้คือการหยุดเรื่องหรือสถานการณ์ที่จุดวิกฤต (Critical Point) ของกรณีศึกษาแล้วให้นักเรียน ทำนายผลของเหตุการณ์นั้นๆ ในขณะที่หยุดเรื่องนั้นไว้ต่อจากนั้นจึงให้นักเรียนทราบเรื่องราวต่อไปแล้ว วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลของการคาดการณ์หรือทำนายไว้ล่วงหน้ากับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงของ กรณีศึกษานั้น 9. The Role Play Case เป็นการศึกษากรณีศึกษาโดยการให้นักเรียนเป็นผู้แสดงบทบาท สมมติตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรณีตัวอย่างจะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และ ความรู้สึกโดยตรงจากเหตุการณ์นั้นในกรณีศึกษา

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ภาพรวม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. =0.67) เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. =0.40) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. =0.72) และ ด้านตัวอักษร สีและภาพ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. =0.65) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแมทธิงลี (Mattingly 1991) กล่าวถึงเรื่องราวในกรณีศึกษา เนื่องจากมีความหมายในการสร้างประสบการณ์ต่างๆแล้ว ยังช่วยให้เกิดการคาดการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ตั้งแต่ เริ่มต้นจนจบได้อย่างหลักแหลมก่อนเข้าไปสู่สถานการณ์นั้น สำหรับด้านสื่อประกอบรูปแบบ นักศึกษามีความ พึงพอใจในลำดับต่ำที่สุด ได้แก่ เอกสารกรณีศึกษา มีความน่าสนใจ ชัดเจนและมีความเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. =0.67) นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเนื้อหาในรายรายวิชา1035101หลักการและแนวคิดทางการ ประถมศึกษา มาจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ร่วมกันศึกษา และแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มีการตรวจสอบความพร้อมของระบบการจัดการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ เป็นระยะๆ ในการทดลอง ถ้ามีการใช้งานมากอาจจะเกิดปัญหาในการเรียนการสอนได้
2. มีการจัดห้องเรียนและเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมใช้ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์โดยใช้กรณีศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือ ระดับอื่น ๆ
2. ควรศึกษาถึงข้อจำกัดและผลกระทบของการเรียนบนบทเรียนออนไลน์
3. ควรนำบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาไปใช้ และผู้สอนควรตรวจสอบ เครื่องช่วยให้อำนวยความสะดวกในการใช้สอนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อการเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). “พื้นฐาน อนาคตศึกษา.” วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น 2, 1 (มกราคม – มิถุนายน): 9=10.

เฉลิมพล ภูมรินทร์. (2550). “การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสาน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง อายุทาธรณีวิทยา ซากดึกดำบรรพ์ และการลำดับชั้นหิน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทศนา แคมมณี. (2544). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

———. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

———. (2552). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดนูชา สลิวังศ์. (2555). *รูปแบบการออกแบบการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บเพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี: การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบ*. เข้าถึงเมื่อ 2 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.niteschan.com/nec2011/2_Day%201/D1/D1_4_83.pdf

ดร.ณนา นาชัยฤทธิไ (2550). “การพัฒนาแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและการเรียนรู้ ร่วมกันเป็นทีมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์” ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดรรชนี เพียรจัด. (2551). “การพัฒนาแบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมด้านการมีเหตุผลตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดชา จันทศิริ. (2542). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยใช้การสอนตามแนวพุทธศาสตร์กับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นิตยา โสรีกุล. (2547). “ผลการใช้การสอนแนะในการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่มีต่อการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิษฐา พุฒิมานรดีกุล. (2548). “การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมบนเว็บเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เป็นทีมสำหรับนักเทคโนโลยีการศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุปผชาติ ทัพทิกธน์ และคณะ. (2544). *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข (2543) . *นิยามเว็บช่วยสอน Definition of Web-Based Instruction* .วารสารพัฒนาเทคนิค ศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 12(34), 53-56.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2545,19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2546). “การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี.” การประชุมทางวิชาการเรื่องการวิจัยทางการศึกษาคั้งที่ 10.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2544). *WBI (Web-Based Instruction* .วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 13 (3): 72-78.
- วิจารณ์ พาณิช.(2552). *การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์: เชาว์นทางปัญญา*.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนกรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด*.
- วิฑูร สิมะโชคดี. (2542). “การเรียนรู้ด้วย “กรณีศึกษา” อย่างมีประสิทธิภาพ.” *รังสิตบิวลีเนสรีวิว*.
(มกราคม-มิถุนายน): 81-84.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2552). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตราชวังสนามจันทร์.
- สายหยุด สมประสงค์. (2523). *ยุทธศาสตร์การคิด*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา.
- สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล. (2553). “การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีม ของนิสิตปริญญาบัณฑิตด้วยรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สรวงสุตา ปานสกุล. (2545). “การนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์แบบร่วมมือในองค์กรบนอินเทอร์เน็ต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ

Anderson, James E. (2000). *Public Policy Making*. New York: Houghton Mifflin.

Bailey, C. W. (2006). *Open access and libraries*. Retrieved February 10, 2011 from <http://www.digital-scholarship.org/cwb/OALibraries2.pdf>. Bailey, C. W. (2006).

Bourn, L. E., Ekstrand B. R. and Dominoski, R. L. (1971). *The Psychology of Thinking*. New Jersey: Prentice –Hall.

Choi, Y., S. M. Lee, J. Chun, H. B. Lee and J. Lee. 2006. Influence of heat treatment on the antioxidant activities and polyphenolic compound of Shitake (*Lentinus edodes*) mushroom. *Food chemistry* 99(2): 381-387.

Dewey, J. (1993). *How We Think*. New York: D.C. Heath and.

Dille, B.; & Mezack, M., 1991, “Identified Predictors of High Risk among Community College Telecourse Student”, *American Journal of Distance Education*, pp. 24–35.

Curtis, D.D. and Lawson, M.J. (1999). *Collaborative Online Learning*. Melbourne : HERDSA Annual International.

Easton, W.D. (1974). *Survey of characteristics of successful black dean in predominantly in Southeastern United States*. Dissertation Abstracts International.

Eittington, J. (1998). *The Winning Trainer*, 2nd Edition, Golf Publishing Company : Houston, Texas.

Gagne, R.M. (1977). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: Holt Rinehart and Winston.

Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-hill.

Guilford, J. P. and Ralph, H. (1971). **The Analysis of Intelligence**. New York: McGraw – Hill.

Hiltz, S. 1993. *Correlates of learning in a virtual classroom*. International Journal of Man-Machine Studies. 39: 71-98.

Herreid, C.F. (1999). *What Makes Up a Case?*. Accessed March 24. Available from: <http://research.sdm.buffalo.edu/case/goodcase.asp>

Jonassen, D. H., and Hung, W. (2013). *All Problem are not Equal : Implications for Problem-Based Learning*. Accessed March 29. Available from <http://docs.lib.purdue.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1080&context=ijpbl>.

Johnson, D.W., Roger T. Johnson, and Edythe Johnson Holubec. (1994). *The nuts and bolts of cooperative learning*. Edina, Minnesota: Interaction.

Leo, L.W.M. (2013). *Case-based Learning of HighSchool Science*. Accessed March 20. Available from <http://www.cuhk.edu.hk/sci/caselarning/howcase.htm>

Louis, K. S. (2006). *Changing the culture of school: Professional community, organizational learning, and trust*. Journal of school Leadership. 16 .

Morgan, B. M. 1987. "Cooperative Learning : Teacher Use, Classroom Life, Social Integration and Student Achievement", Dissertation Abstracts International. 47 (February 1987), 3043 - A.

Parson, R. (1997). *An Investigation into Instruction Available on the World Wide Web*. (Online). Available : <http://www.osie.on.ca/~rparson/outld.html>.

Watson, G. and Glaser, E.M. (1964). *Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual: Form Ym and Zm*. New York: Harcourt Brace and World.

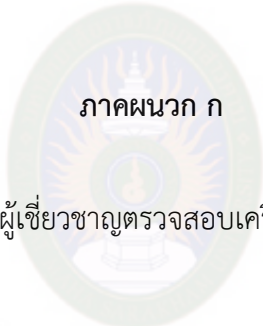
Ward, A. J., Hobbs, P. J., Holliman, P. J. and Jones, D. L. 2008. Optimisation of the anaerobic digestion of agricultural resources. Bioresource technology. 99: 7928–7940.

Weir, J.J. 1974. "Problem Solving Every body's Problem", The Science Teacher. 4 (April 1974), 16-1

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุภักควรกุล	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. อาจารย์ ดร.ขจรพงษ์ ร่วมแก้ว	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. อาจารย์ ดร.ศิริกัญญา ตระกูลรัมย์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

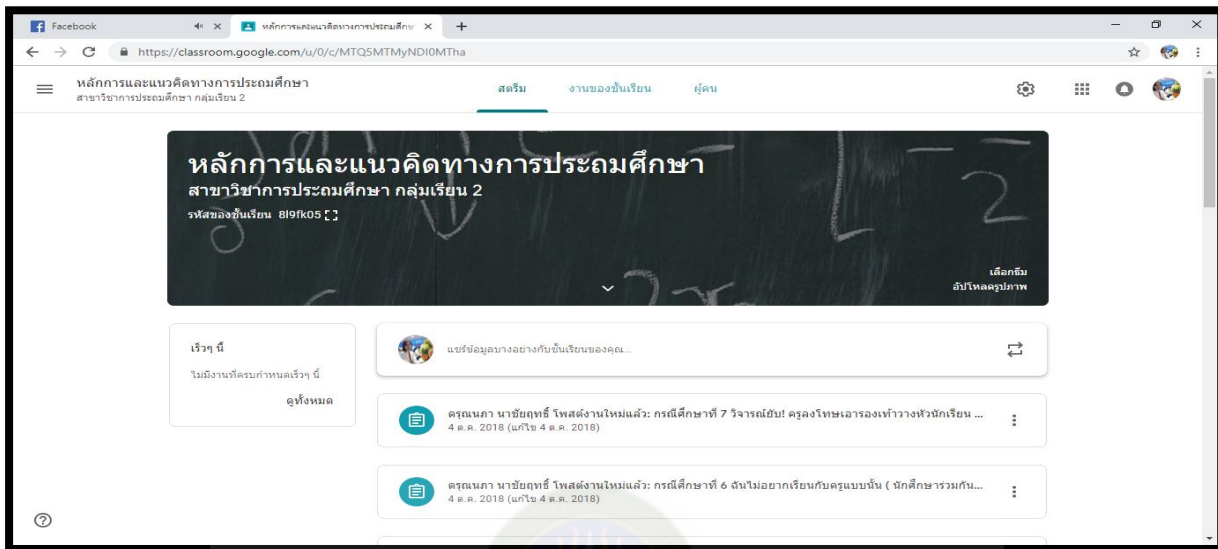

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

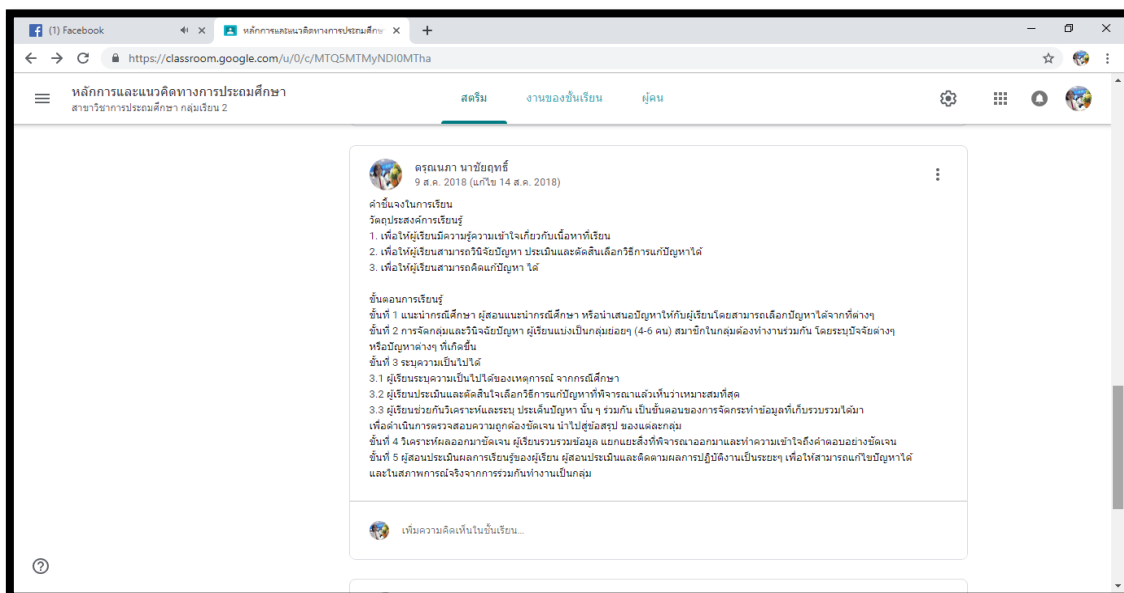
บทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา รายวิชา หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา

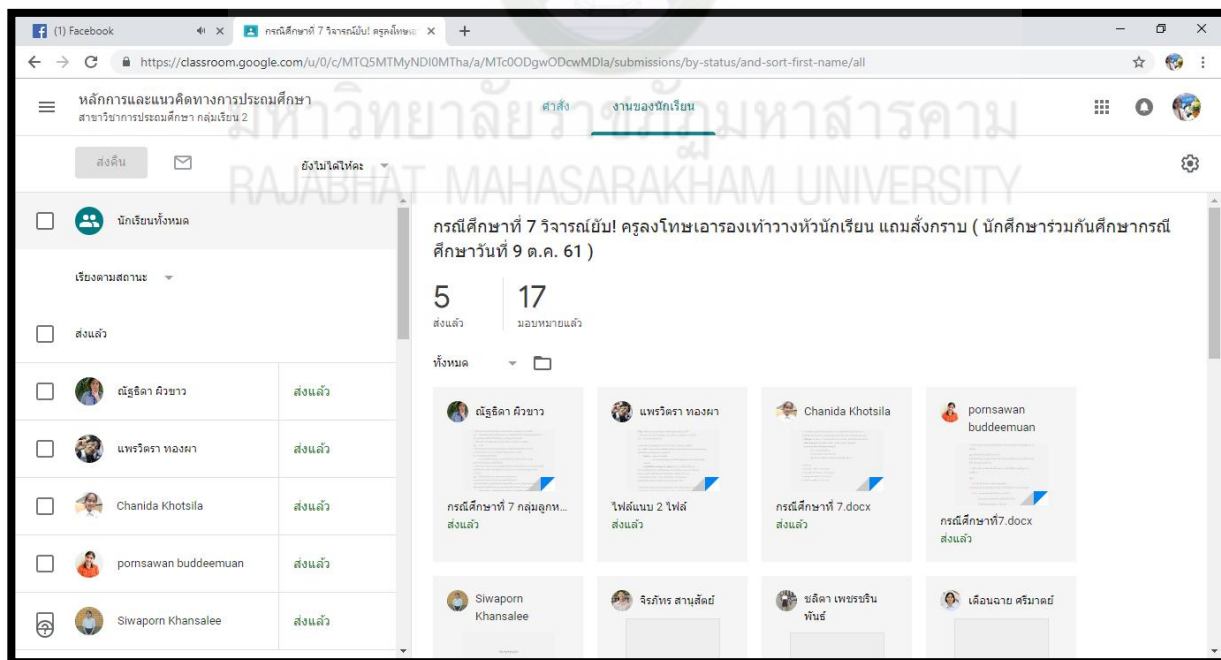
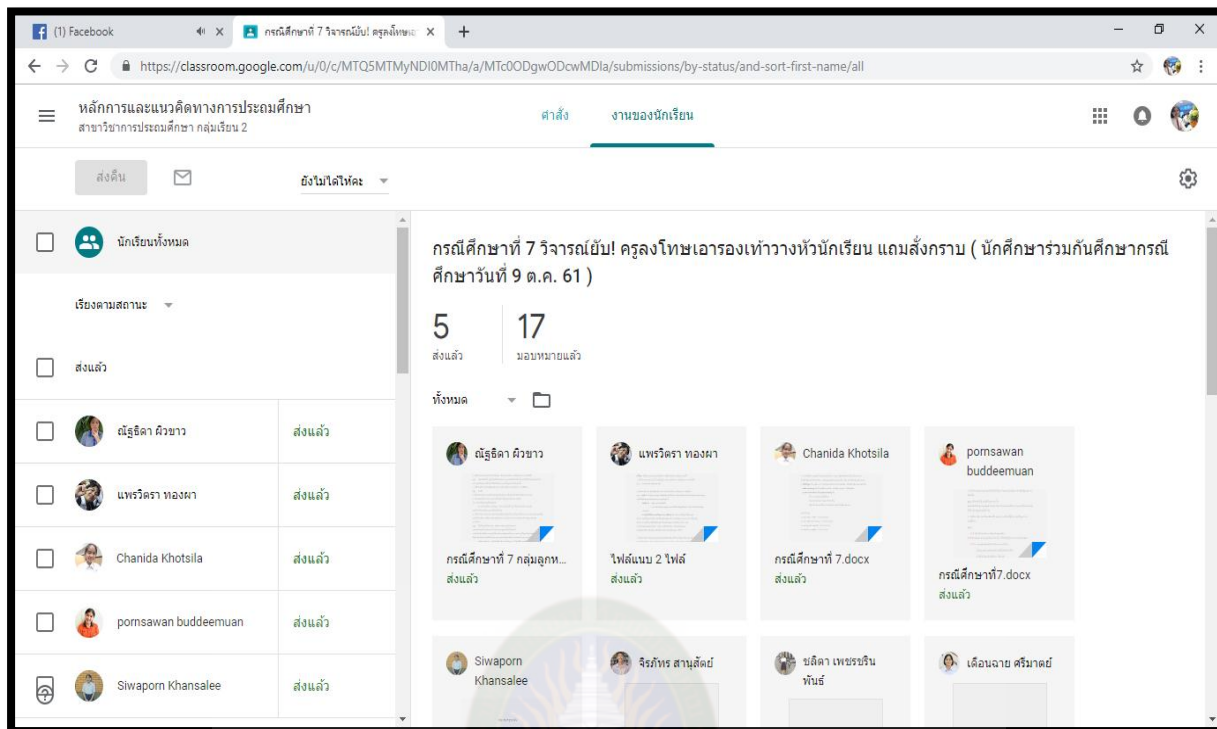
การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ขั้นตอนกิจกรรมดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำกรณีศึกษา
- ขั้นที่ 2 ขั้นการจัดกลุ่มและวินิจฉัยปัญหา
- ขั้นที่ 3 ขั้นระบุความเป็นไปได้
- ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ผลออกมาชัดเจน
- ขั้นที่ 5 ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตัวอย่างกรณีศึกษา

ข้อสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
วิชา หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา

.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้ใช้วัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับวิชา หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา มีคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลาทำ 40 นาที
2. คำถามแบบวัดฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบทั้งสิ้น ซึ่งในคำถามแต่ละข้อให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก, ข, ค, หรือเมื่อเลือกคำตอบใดก็ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		X		

3. ห้ามขีดเขียนทำเครื่องหมายหรือเขียนอักษรใดๆลงในแบบทดสอบ
4. ให้นักศึกษาเขียนชื่อนามสกุล รหัสนักศึกษา ลงในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อยแล้วจึงลงมือทำข้อสอบ
5. เมื่อทำเสร็จแล้วหรือหมดเวลาให้ส่งกระดาษคำตอบพร้อมแบบทดสอบทันที

 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สถานการณ์ที่ 1

ในยุคปัจจุบันการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาเด็กที่ได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม แต่ในสถานะที่เป็นจริงบางพื้นที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของรัฐ ยังมีความแตกต่างในการบริหารจัดการของโรงเรียนบางโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ห่างไกลความเจริญ การจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานยังมีปัญหา หรืออุปสรรค ต่างๆ เป็นต้น

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นี้คือข้อใด

- ก. การจัดสรรทรัพยากร ข. บุคลากรครู
ค. ขนาดของโรงเรียน ง. นักเรียน

2. สาเหตุของปัญหาคืออะไร

- ก. ครูและนักเรียน
ข. การบริหารโรงเรียน
ค. สื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย
ง. โรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ห่างไกลความเจริญ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ดังกล่าวโดยเฉพาะ โอกาสและความเสมอภาคของเด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล กันดาร และโรงเรียนขนาดเล็ก ปัจจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ปัญหา คือข้อใด

- ก. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ข. งบประมาณ
ค. สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ง. ผู้บริหารและคณะครู

4. ถ้าท่านมีโอกาสเป็นครูอยู่ในโรงเรียนที่ห่างไกลกันดาร ขาดแคลน หรือโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีข้อจำกัดด้านปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนแก่เด็ก แล้วท่านมีโอกาสเลือกใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาเด็กที่เหมาะสมที่สุดคือข้อใด

- ก. ศูนย์การเรียนรู้ ข. แบบเรียนสำเร็จรูป
ค. การเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ ง. หนังสือเรียน

5. ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา คือ

- ก. โรงเรียนไม่มีสื่อการเรียนการสอน
ข. โรงเรียนมีงบประมาณเฉพาะอาหารกลางวันของนักเรียน
ค. นักเรียนได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม
ง. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี

สถานการณ์ที่ 2

โรงเรียนบ้านปากลอยเป็นโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีครู 6 คน นักเรียน 106 คน ในพื้นที่ที่มีความเจริญชุมชนเอื้อต่อการจัดการศึกษา แต่ผลการจัดการศึกษาในปีที่ผ่านมา ปรากฏว่าคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจของครูและผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารและ คณะครูขาดความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษา และทิศทางในการจัดการศึกษา ตลอดทั้งวัตถุประสงค์ที่ ชัดเจนตามหลักสูตร ครูบางส่วนยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ เด็กขาดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เท่าที่ควรเพราะขาดการกระตุ้นจากครูผู้สอนด้วยเทคนิคและวิธีการที่น่าสนใจ และในปีการศึกษาปัจจุบัน ผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีการประชุมปรึกษาหารือวิเคราะห์สภาพปัญหาและร่วมกัน กำหนดแนวทางในการพัฒนา เช่นด้านปรัชญาการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมให้ ครูได้มีการอบรมพัฒนาเทคนิค ทักษะการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบใหม่ ๆ จิตวิทยาการสอนและ ศึกษา ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ และนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่เด็ก ผลการประเมินใน ภาคเรียนที่ 1 ครูและนักเรียนได้รับการพัฒนา และนำความรู้ ประสบการณ์ไปพัฒนาการเรียนการสอนส่งผล ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ ผู้ปกครองต้องการ

6. ข้อความที่ว่า “คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจของครูและผู้บริหาร” เกี่ยวข้องกับตัวเลือกใด

ก. ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา

ค . วิธีการแก้ปัญหา ง . ผลจากการแก้ปัญหา

7. จากสาเหตุของปัญหาในโรงเรียนบ้านปากลอย คืออะไร

ก . ผู้ปกครองและชุมชน ข. ผู้บริหารและคณะครู

ข . นักเรียนขาดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ง. โรงเรียนขาดปรัชญาและทิศทางการจัดการศึกษา

8. ข้อความที่ว่า “ผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีการประชุมปรึกษาหารือวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนา” เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ก . ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา

ค. แนวทางการแก้ปัญหา ง . ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา

9. ข้อความต่อไปนี้ “การกำหนดปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการจัดการศึกษา” เกี่ยวข้องกับเรื่องใดในข้อต่อไปนี้

- ก . ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา
ค. แนวทางการแก้ปัญหา ง . ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา

10. ข้อความต่อไปนี้ “จัดกิจกรรมให้ครูได้มีการอบรมพัฒนาเทคนิค ทักษะการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบใหม่ ๆ จิตวิทยาการสอนและ ศึกษา ดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ” เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก . ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา
ค. แนวทางการแก้ปัญหา ง . ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา

11. ข้อความต่อไปนี้ “นักเรียนได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองต้องการ” เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก . ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา
ค. แนวทางการแก้ปัญหา ง . ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา

สถานการณ์ที่ 3

ครูมานี เป็นครูสอนในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคอีสาน สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความรู้ความเข้าใจใน หลักการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี แต่บุคลิกภาพของครูมานีทำให้นักเรียนไม่ยอมเรียนด้วยเพราะเวลาสอนครูมานีชอบพูดเสียงดัง แต่งตัวแปลกๆ ในขณะที่สอนจึงทำให้นักเรียนกลัวไม่กล้าพูดคุยหรือตอบคำถามเลยซึ่งนักเรียนของครูมานีอยากให้ครูมานีเป็นครูที่มีบุคลิกภาพ ดั่งนี้อารมณ์มันคงน่าเสียการพูดการใช้ภาษาดี สามารถปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ เป็นต้น

12. ข้อความที่ว่า “ครูมานีชอบพูดเสียงดัง แต่งตัวแปลกๆ” เกี่ยวข้องกับตัวเลือกข้อใด

- ก. ปัญหา ข . สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา
ข. แนวทางการแก้ปัญหา ง . ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหา

13. สาเหตุของปัญหา ที่ทำให้นักเรียนไม่ยอมเรียนกับครูมานี

- ก. บุคลิกของครูมานี ข . เตรียมจัดสภาพแวดล้อม
ค. เตรียมพร้อมผู้เรียน ง . การประเมินติดตามผล

14.แนวทางในการแก้ปัญหา คือ อะไร

- ก. ครูมานี้ต้องไปอบรมเกี่ยวกับ BBL
- ข. ครูมานี้เรียกนักเรียนมาสอบถามถึงสภาพปัญหา
- ค.ครูมานี้ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี
- ง. ครูมานี้ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพของตนเองให้มีความเหมาะสม

15. ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหานี้คืออะไร

- ก. ครูมานี้มีความสุขในการสอนหนังสือ
- ข. ครูมานี้ได้รับความรู้จากการไปอบรมเป็นอย่างดี
- ค. นักเรียนไม่สนใจเรียน และไม่กล้าพูดคุยกับครูมานี้เลย
- ง. นักเรียนตั้งใจเรียน กล้าพูดคุยหรือตอบคำถาม เป็นอย่างดี

สถานการณ์ที่ 4

ปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย คือ นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้เป็นจำนวนมาก ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องพื้นฐานและหัวใจหลักของการศึกษาในทุกวิชา ปัจจุบันครูส่วนใหญ่จะสอนให้นักเรียนจำเป็นคำๆ ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในการผสมคำดังนั้นครูควรเปลี่ยนวิธีการสอนจากให้เด็กจำเป็นคำๆ มาสอนเป็นวิธีแจกลูกผสมคำ เช่น ป่า ต้องสอนให้อ่านว่า ปอ – อ่า – ป่า ไม้โท – ป่า ปัญหาที่นักเรียนไม่รู้จักวิธีแจกลูกผสมคำ ส่งผลไปถึงปัญหาที่นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เมื่อนักเรียนได้เลื่อนไปเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ปัญหาเหล่านี้ยังสะสมในตัวนักเรียนไปเรื่อย ๆ ดังนั้นการที่นักเรียนอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้ จึงเป็นปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ก่อนที่นักเรียนจะอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้เพิ่มมากขึ้น บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู หรือผู้ปกครอง ควรหาทางช่วยเหลือแก้ไข (ที่มา : <http://taamkru.com/th>,ผู้เขียน: โสธิตา ผุฏฐธรรม ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

16. ปัญหาของสถานการณ์คืออะไร

- ก. นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน
- ข. นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้
- ค. ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องเข้ารับการอบรม
- ง. ปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย

17. สาเหตุของปัญหา คือ อะไร
- ก. ปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย
 - ข. นักเรียนไม่รู้จักรหัสแจกลูกผสมคำ
 - ค. นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้
 - ง. ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องเข้ารับการอบรม
18. แนวการแก้ปัญหาคืออะไร
- ก. นักเรียนไม่รู้จักรหัสแจกลูกผสมคำ
 - ข. ปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย
 - ค. นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้
 - ง. ครูและผู้บริหารหานวัตกรรมใหม่ๆเข้ามาช่วย
19. ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหานี้คืออะไร
- ก. นักเรียนสามารถอ่านออก-เขียนได้
 - ข. นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก-เขียนไม่ได้
 - ค. ปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทยในปัจจุบัน
 - ง. ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องเข้ารับการอบรม

สถานการณ์ที่ 5

ครูในโรงเรียนที่ห่างไกลจากชุมชน และนักเรียนมีความหลากหลายมาก ที่ต้องทำแน่ๆ คือการเตรียมการก่อน บางครั้งสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ควรจะมีก็ไม่พร้อม ครูก็ต้องลงทุนเองหลายรายการ เช่น สารเคมีที่ (ต้องใช้สอนวิชาวิทยาศาสตร์) ก็ต้องซื้อเองไปก่อน เพราะถ้าสั่งซื้อตามระบบอาจต้องใช้เวลาเนิ่นนานเกินกว่าจะคอยได้นอกจากนี้การเสริมองค์ความรู้นอกห้องเรียนก็สำคัญยิ่งโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชน โอกาสที่เด็กๆ จะได้เรียนรู้ (ในงานวิชาการ) จึงเกิดขึ้นได้ค่อนข้างยาก ตัวครูเองก็ได้มีการจัดทริปเสริมความรู้ให้กับนักเรียน เช่นพาไปพิพิธภัณฑ์ต่างๆ พาไปสวนสัตว์ พาไปลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้ ซึ่งการไปลักษณะนั้น ก็ต้องไปนอกเวลาราชการ โดยใช้เวลารว่างของพวกเขาเอง อีกเรื่องที่สำคัญ คือการดูแลนักเรียนในฐานะครู(ที่มา: ศุภณัฐ กาหยี โรงเรียนทวีธาภิเศก บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร, <https://thepotential.org/2018/01/16/what-does-a-teacher-do/>)

20. ปัญหาของสถานการณ์นี้คืออะไร
- ก. ครูพาไปพิพิธภัณฑ์ต่างๆ
 - ข. อุปกรณ์การสอนที่ไม่พร้อม
 - ค. โรงเรียนที่ห่างไกลจากชุมชน
 - ง. ครูลงทุนต้องลงทุนเองหลายรายการ
21. สาเหตุของปัญหาคืออะไร
- ก. ครูพาไปพิพิธภัณฑ์ต่างๆ
 - ข. อุปกรณ์การสอนที่ไม่พร้อม
 - ค. ครูต้องลงทุนซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนเอง
 - ง. โรงเรียนที่ห่างไกลจากชุมชนและนักเรียนมีความหลากหลายมาก
22. แนวทางการแก้ไขปัญหาคืออะไร
- ก. อุปกรณ์การสอนที่ไม่พร้อม
 - ข. ครูพานักเรียนไปเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่น
 - ค. ครูได้มีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน
 - ง. โรงเรียนที่ห่างไกลจากชุมชนและนักเรียนมีความหลากหลายมาก
23. ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหานี้คืออะไร
- ก. ครูพาไปพิพิธภัณฑ์ต่างๆ
 - ข. นักเรียนได้มีอาหารกลางวันอย่างทั่วถึง
 - ค. นักเรียนมีโอกาสได้เรียนโดยใช้ e – learning
 - ง. นักเรียนได้มีโอกาสเรียนอย่างทั่วถึง มีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

สถานการณ์ที่ 6

ณ โรงเรียนบ้านหนองทราย เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกโดยเฉพาะ สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึงทุกพื้นที่ของโรงเรียน ห้องเรียนมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับให้ครูและนักเรียนไว้สืบค้นข้อมูล และเรียนผ่านออนไลน์ เพราะผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ ICT (Information and Communication Technology) ในการพัฒนาการเรียนการสอนแต่ยังมีครูบางส่วนในโรงเรียนไม่ยอมใช้คอมพิวเตอร์ และไม่ยอมรับการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพของครู โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) สำหรับการเรียนการสอน หลังจากที่ครูได้รับการพัฒนาจากโครงการดังกล่าวจึงทำให้ครูในโรงเรียนได้มีการพัฒนาโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เช่น ครูและนักเรียนสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นักเรียนเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ ครูและนักเรียนสื่อสารกันผ่าน Social Networking หรือเครือข่ายทางสังคม ฯลฯ จึงทำให้บทบาทของครูได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีความกระตือรือร้น และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

24. ปัญหาของสถานการณ์นี้คืออะไร

- ก. นักเรียนหนีเรียน ไม่ค่อยมาเรียนหรือมาสาย
- ข. โรงเรียนไม่มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย
- ค. ครูไม่ยอมรับในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
- ง. ผู้บริหารไม่สนับสนุนในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

25. สาเหตุของปัญหาคืออะไร

- ก. นักเรียนชอบหนีเรียน
- ข. นักเรียนมาเรียนสาย ไม่เข้าห้องเรียน
- ค. ขาดครูสอนที่มีความสามารถใช้สื่อ ICT
- ง. ขาดการพัฒนาตนเองในเรื่อง การใช้ ICT

26. แนวทางการแก้ไขปัญหาคืออะไร

- ก. ครูต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
- ข. ครูฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ค. จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพของครู
- ง. ครูฝึกใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น เรียนผ่านบทเรียนออนไลน์

27. ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหานี้คืออะไร
- ขาดครูสอนที่มีความสามารถใช้สื่อ ICT
 - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น
 - ลดปัญหาเด็กหนีเรียนและไม่เข้าห้องเรียน
 - ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย
28. จากคำว่า TEACHERS ตัวพยัญชนะ T = Teaching and Training บอกถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของครู คือข้อใด
- การสร้างมนุษยสัมพันธ์
 - การปฏิบัติงานที่พิเศษต่างๆ
 - การจัดกิจกรรมนักเรียน
 - การสั่งสอนและการฝึกฝนวิทยากร
29. หน้าที่ของครูที่จำเป็นมากที่สุด คือข้อใด
- สอนและอบรม
 - การแนะแนว
 - ดูแลอาคารสถานที่
 - หน้าที่ธุรการ เช่น ทำบัญชีเรียกชื่อและสมุดประจำวันชั้น
30. ลักษณะของครูที่ดีที่พึงประสงค์นั้นเป็นอย่างไร
- มีความรอบรู้
 - มีความซื่อสัตย์
 - มีความยืดหยุ่นผ่อนปรน
 - ถูกทุกข้อ

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนนบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
วิชา หลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนนบบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา วิชาหลักการและแนวคิดทางการประถมศึกษา
2. ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่	1 ข้อมูลทั่วไป
ตอนที่	2 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
ตอนที่	3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา

1.1 เพศ

1) ชาย

2) หญิง

1.2 อายุ

1) 10 – 20 ปี

2) 21 – 30 ปี

3) 31 – 40 ปี

4) มากกว่า 40 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

1.4 ระดับชั้นปี

1.5 คณะ

1.6 สาขาวิชา

1.7 ปีการศึกษา.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการเรียนการสอน

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก
- 3หมายถึงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับน้อย
- 1 หมายถึงความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

ลำดับที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านเนื้อหาและสาระการเรียนรู้						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วย					
2	เนื้อหาในรายวิชาเข้าใจง่ายมีความชัดเจน					
3	เนื้อหามีความทันสมัยต่อยุคปัจจุบัน					
4	เนื้อหากับกรณีศึกษาของแต่ละหน่วยมีความสอดคล้องกัน และเหมาะในการฝึกแก้ปัญหาได้					
ด้านตัวอักษร สีและภาพ						
5	รูปแบบของตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสม อ่านง่าย					
6	สีของตัวอักษรอ่านแล้วสบายตา สีไม่เข้มจนเกินไป					
7	ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบมีความน่าสนใจเพราะสมกับเนื้อหา					
8	ภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเข้าใจง่าย					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	การทำกิจกรรมบนบทเรียนออนไลน์ มีความสะดวกและใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน					
10	ผู้เรียนได้ฝึกวินิจฉัยปัญหา วิเคราะห์ และช่วยกันแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา บนบทเรียนออนไลน์					

ลำดับที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
11	ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา					
12	ผู้เรียนได้ฝึกการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนโดยการเข้าเรียนร่วมกันบนบทเรียนออนไลน์					
13	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากการศึกษาและทำกิจกรรมร่วมกันบนบทเรียนออนไลน์ ไปใช้ประโยชน์ในและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้					
ด้านอาจารย์ผู้สอน						
14	ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า					
15	ผู้สอนมีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน					
16	ผู้สอนได้มีการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอ					
17	ผู้สอนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย					
ด้านการวัดและประเมินผล						
18	แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
19	การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน และยุติธรรม					
20	มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย และตามสภาพจริง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ ที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาว ดรุณนภา นาชัยฤทธิ์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Darunnapa Nachairit
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3461200043171
3. ตำแหน่งปัจจุบันอาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เงินเดือน 29,816บาท

เวลาที่ใช้ทำวิจัย (ชั่วโมง : สัปดาห์)

10 ชั่วโมง : สัปดาห์

4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด :
อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000

สถานที่ที่อยู่ติดต่อได้ : 136 หมู่ 12 ต.หนองกุงศรี อ.หนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์ 46220

หมายเลขโทรศัพท์ : 085-014-0540

E-mail : kainoy.d@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปริญญาโท ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปริญญาเอก ดุษฎีบัณฑิต(ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (เทคโนโลยีการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

ไม่มี

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุ สถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
- 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย
- 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย
- 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)
- 7.3.1 ชื่อผลงานวิจัย : การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเรือพายที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมชุมชนในพื้นที่ ริมคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- ปีที่พิมพ์ : -
- การเผยแพร่ : -
- 7.3.2 ชื่อผลงานวิจัย : การพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ของนักศึกษาปริญญาตรี
- ปีที่พิมพ์ : 2555
- การเผยแพร่ : -
- แหล่งทุน : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ
กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case
Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of
Teacher College Students

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ
กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case
Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of
Teacher College Students

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2560)

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครู
ผู้ดำเนินการวิจัย	ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์
หน่วยงาน	คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปี พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 1 มี 2 ห้อง จำนวน 45 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้บนบทเรียนออนไลน์ 2) บทเรียนออนไลน์ 3) แบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. คะแนนการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า การคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ภาพรวม พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.67) เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.40) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.72) และ ด้านตัวอักษร สีและภาพ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65)

Research Title Teaching and Studying Development by Online Lesson with Case Study Approach For Enhance Solving-Problem Skill of Teacher College Students

Researcher Darunnapa Nachairit

Organization The Faculty of Education RajabhatMaharakham University

Year 2019

ABSTRACT

This research aim to; 1) To compare the solving-problem skill score before and after studying on online lesson of case study approach for the teacher college student of RajabhatMaharakham University. 2) To study the satisfaction of the teacher college students of RajabhatMaharakham University who study the online lesson of case study approach to enhance solving-problem skill. The population of the study is 45 of the first year primary teacher college student of RajabhatMaharakham University. Sample of the research is 23 of 45 primary teacher college student sampling by Sample Random Sampling. The research instrument are; 1) Online learning plan 2) Online lesson 3) Solving –problem skill online test and 4) The satisfaction questionnaire. The study is statistic calculated by percentage, mean, and standard deviation. The result of the study are;

1. The Score of solving-problem skill of the sample after online lesson is higher than before the online lesson statistic significantly at .01.

2. The satisfaction of the teacher college student for online lesson is at $\bar{X} = 4.42$, S.D. =0.67. For the issues which are sorted from ascending order are learning activity $\bar{X} = 4.54$, S.D. =0.40, instructor $\bar{X} = 4.38$, S.D. =0.72, and letter, color and picture $\bar{X} = 4.33$, S.D. =0.65

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ “ให้ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม” ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและขอขอบคุณ คณาจารย์ และนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ์

2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ข้อจำกัด	5
สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์.....	8
ความหมายของบทเรียนออนไลน์.....	8
ส่วนประกอบของบทเรียนออนไลน์.....	8
การออกแบบบทเรียนออนไลน์.....	9
รูปแบบการเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา.....	11
ความหมายการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	11
การเขียนกรณีศึกษา.....	2
ประเภทของกรณีศึกษา.....	1
ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา.....	3
ข้อดีของกรณีศึกษา.....	15
ข้อจำกัดของกรณีศึกษา.....	17
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดแก้ปัญหา.....	18
ความหมายของการคิดแก้ปัญหา.....	19
องค์ประกอบของการคิดแก้ปัญหา.....	19

กระบวนการคิดแก้ปัญหา.....	20
บทบาทของผู้สอนในการส่งเสริมการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา	22
การจัดการเรียนรู้กับการคิดแก้ปัญหา.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
เครื่องมือในการวิจัย.....	29
การสร้างเครื่องมือการวิจัย	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	42
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	46
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	46
บรรณานุกรม.....	47
บรรณานุกรมภาษาไทย.....	47
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ.....	49
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก.....	52

ภาคผนวก ข.....	หน้า 54
ประวัติผู้วิจัย.....	69

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคิดแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียน.....	39
4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนบนบทเรียนออนไลน์.....	39

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY